

Miljøverndepartementet
Miljøvernminister: Børge Brende

KONGELIG RESOLUSJON

Ref.nr.: 02/03b

Saksnr:

Dato: 29. august 2003

VERNEPLAN FOR ØVRE PASVIK MED UTVIDELSE AV ØVRE PASVIK NASJONALPARK/BÁHČAVEAJI ÁLBMOTMEAHCCI OG VERN AV ØVRE PASVIK LANDSKAPSVERNOMRÅDE MED PLANTELIVSFREDNING/ BÁHČAVEAJI EANASUODJALANGUOVLU JA BEAHCEVUOVDDI RÁFÁIDAHTTIN I SØR-VARANGER KOMMUNE I FINNMARK FYLKE.

1 FORSLAG

Miljøverndepartementet legger med dette fram forslag om utvidelse av Øvre Pasvik nasjonalpark og opprettelse av Øvre Pasvik landskapsvernopråde med plantelivsfredning etter naturvernloven. Verneforslaget omfatter:

- *Øvre Pasvik nasjonalpark* 119 km² (inkludert eksisterende nasjonalpark på ca 66,5 km²) i Sør-Varanger kommune
- *Øvre Pasvik landskapsvernopråde med plantelivsfredning* 54,2 km² i Sør-Varanger kommune

Utvidelsen av nasjonalparken omfatter 29,8 km² produktiv skog. Verneforslagene er på statsgrunn.

Vernet foreslås utformet slik at lokalsamfunnets tradisjonelle bruk skal kunne fortsette, samtidig som området skal sikres mot nye tekniske inngrep som kan endre landskapets art og karakter i strid med verneformålet.

Nasjonalparken skal forvaltes av Fylkesmannen i Finnmark, mens forvaltningen av landskapsvernoprådet skal tilbys Sør-Varanger kommune. Det skal lages en forvaltningsplan for verneområdene. Verneforslaget er opprinnelig fremmet gjennom *Landsplanen for nasjonalparker*. Verneområdes totalareal blir ca. 173 km² hvorav 66,5 km² er vernet tidligere.

1.1 Verneverdier

Formålet med verneforslagene er i første rekke å ta vare på internasjonalt verneverdig urskog og våtmarksområder som er viktige hekkeområder for truede fuglearter, og å ta vare på et særpreget natur- og kulturlandskap med et rikt plante- og dyreliv og kulturminner.

Nasjonale barskogregistreringer viser at Øvre Pasvik nasjonalpark og området nord for parken, har Norges største sammenhengende intakte urskog. Områdene med urskog ved Svartåsen nord for den eksisterende nasjonalparken, betegnes som internasjonalt svært verneverdig. Til forskjell fra eksisterende nasjonalpark er landskapet ved Svartåsen sterkt mosaikkpreget, med et stort antall små vann, tjern og myrer. I Svartåsen finnes også mer kravfull vegetasjon sammenliknet med eksisterende nasjonalpark.

Utvidelsesområdet inneholder flere østlige plantearter, og flere av dem regnes som sjeldne og sårbare. Fuglefaunaen i Øvre Pasvik gjenspeiler områdets ødemarkspreg. Flere arter regnes som sjeldne og sårbare. En finner østlige fuglearter som er sjeldne i resten av Norge og Vest-Europa. Området er også leveområde for arter som er avhengig av gammelskog. Østover fra eksisterende nasjonalpark mot Pasvikelva er landskapet preget av store og varierte myr- og våtmarksområder. Myrområdene består av en mosaikk av ulike myrtyper. Dette varierte våtmarkslandskapet gir grunnlag for en stor artsrikdom.

Det er i liten grad foretatt systematiske registreringer av kulturminner i området. Fangstanlegg som med stor grad av sannsynlighet kan knyttes til østsamisk bruk er registret. Det er imidlertid stor sannsynlighet for at det også finnes andre kulturminner knyttet til sesongbosetting, reindrift og jakt innefor de foreslåtte verneområdene.

1.2 Samiske interesser

Det foreslåtte verneområdet er sannsynligvis fra gammelt av et østsamisk bruksområde, som i dag benyttes intensivt som vinterbeite for rein. Øvre Pasvik er vinterbeite for ca. 2500 tamrein. Reindriften bruker motorisert ferdsel i forbindelse med gjeting og annet arbeid. Det er satt opp sperregjerder langs grensa mot Finland og Russland.

1.3 Andre interesser

Skogbruk er ved siden av reindrift den viktigste næringen i utvidelsesområdene. Kommunen og mange i lokalbefolkningen i Øvre Pasvik har lenge hatt et sterkt ønske om å etablere veiforbindelse til Finland via Øvre Pasvik, fordi de mener dette vil gi muligheter for økt næringsaktivitet i Pasvik. Forsvaret benytter motorisert kjøretøy ved patruljering av grensene mot Finland og Russland. Dette skjer hovedsakelig langs faste traséer. Forsvaret har patruljehytter og observasjonstårn i området. Forslaget til landskapsvernområde berører Pasvikelva som benyttes i kraftproduksjonen. Et område med grønnstein, som kan være interessant i kobber-nikkel prospekteringen i Pasvik, berører deler av området.

1.4 Trusler mot verneverdiene

Fritidshusbygging, veibygging, skogbruksvirksomhet, økt motorisert og ikke-motorisert ferdsel og bygging av ulike anlegg/installasjoner er eksempler på tiltak og aktiviteter som på sikt kan bli en trussel mot verneverdiene i området.

2 SAKSBEHANDLING

Øvre Pasvik nasjonalpark ble opprettet 6. februar 1970. I NOU 1986:13 "Ny landsplan for nasjonalparker" foreslo Statens naturvernråd å utvide Øvre Pasvik nasjonalpark mot nord og øst. Rådet uttaler at en utvidelse mot øst vil sikre viktige våtmarksområder, samtidig som viktige hekkeområder for truede fuglearter vernes mot tekniske inngrep. En utvidelse mot nord vil øke det totale areal av urskog, og øke parkens mangfold. Forslaget ble videreført i St. melding nr. 62 (1991-92) som fikk tilslutning fra Stortinget 19.04.1993. Etter Stortingets behandling, fikk Fylkesmannen i Finnmark i oppdrag å utarbeide et verneforslag.

Det ble holdt oppstartmøte for verneplanarbeidet 19. juni 1997 på Skogfoss.

I forbindelse med utarbeiding av verneforslaget ble det opprettet et rådgivende kontaktutvalg med representanter fra Sør-Varanger kommune, Statskog, Reinbeitedistrikt 5A, Sør-Varanger næringsråd, Pasvikdalens næringsråd, Øvre Pasvik bygdelag, Jeger- og fiskeforeningene,

Naturvernforbundet i Sør-Varanger, Sør-Varanger bonde- og småbrukarlag og Sør-Varanger reiselivslag. Utvalget har hatt fem møter.

Fra Sør-Varanger kommune og lokalt hold i Pasvik ble det stilt krav om at forslaget om naturreservatet knyttet til barskogvernet og utvidelse av nasjonalparken må ses i sammenheng. Kommunen ba også om at det ble utarbeidet en konsekvensanalyse av verneforslagene i forhold til skogbruksnæringen i Pasvik. I tråd med kommunens ønske, ga fylkesmannen NORSKOG i oppdrag å utarbeide en slik analyse. Utredningen forelå sommeren 1998.

Verneforslaget og konsekvensutredningen ble kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. Fylkesmannen sendte forslag om utvidelse av Øvre Pasvik nasjonalpark og opprettelse av Øvre Pasvik landskapsvernområde på lokal høring 23. februar 2001. Høringen omfattet også konsekvensutredningen for skogbruket i Pasvik. Fylkesmannen ga sin tilråding til Direktoratet for naturforvaltning (DN) 12.12.01.

DN sendte saken på sentral høring 24.01.02 med fylkesmannens tre alternativer til avgrensning som grunnlag for høringen. DN var på befaring i området Grenseberget-Tretriksrøysa 25.09.02. I møte 26.09.02 i Kirkenes ble kommunen og berørte interesser orientert om innholdet i DN's tilråding til Miljøverndepartementet.

Miljøverndepartementet har forelagt saken for departementene. Under sluttbehandlingen har departementet hatt møte med Sør-Varanger kommune, og miljøvernministeren har tatt saken opp på møte med sametingspresidenten.

2.1 Forholdet til barskogvernet

I 1990 vedtok regjeringen Syse en arealramme for verneplan barskog på 250 km² produktiv barskog. På grunnlag av en interpellasjon i Stortinget i 1991 ble Stortinget orientert om at Regjeringen ville øke rammen for barskogvernet, bl.a. med 30 km² knyttet til utvidelsen av Øvre Pasvik nasjonalpark. Gjennom de årlige budsjettproposisjonen og gjennom behandlingen av St. meld. 40 (1994-95) "*Opptopping av barskogvernet fram mot år 2000*", sluttet Stortinget seg til dette. I forbindelse med åpningen av Naturvernåret 1995 ga daværende administrerende direktør i Statskog Agnar Aas områdene som i St. meld. nr. 62 (1991-92) ble foreslått å inngå i Øvre Pasvik nasjonalpark, vederlagsfritt til daværende miljøvernminister Torbjørn Berntsen til verneformål. Urskogsområdene nord for eksisterende nasjonalpark, og som nå foreslås innlemmet i nasjonalparken, ble i august 1995 administrativt fredet av Statskog.

Sør-Varanger kommune er også berørt av barskogsplanen gjennom Store Sametti-Skjelvatn naturreservat som ble vernet 21.12.2000. Dette området ligger ca. 35 km nord for Øvre Pasvik nasjonalpark.

I fylkesmannens tilråding til DN om vern av Store Sametti-Skjelvatn naturreservat, ble det gjort en samlet vurdering av verneforslagene i Pasvik. Fylkesmannen mener at tilrådingen legger føringer på fylkesmannens videre behandling av forslaget om utvidelse av nasjonalparken. På grunnlag av en helhetlig vurdering er fylkesmannen kommet til at de foreslåtte vernetiltakene i Pasvik i sum er for omfattende i forhold til øvrige brukerinteresser og utviklingsmuligheter i dalen. Fylkesmannen tilrådte en reduksjon av vernearealet for Store Sametti-Skjelvatn med 5,5 km² produktiv skog, og at utvidelsen av Øvre Pasvik nasjonalpark skulle reduseres med 5-10 km² produktiv skog i forhold til tidligere avgrensingsforslag på 31,5 km² produktiv skog.

Direktoratet for naturforvaltning fant i sin tilråding til verneplan for barskog i Nord-Norge ikke å kunne gi sin tilslutning til at Store Sametti-Skjelvatn naturreservat ble redusert mot sørøst, men støttet fylkesmannens øvrige avgrensingsforslag for området.

Miljøverndepartementet sluttet seg til direktoratets tilråding for Store-Sametti-Skjelvatnet. I foredraget til kgl. res. for verneplan for barskog i Nord-Norge heter det at: *"Departementet vil understreke at barskogplanen og nasjonalparkplanen skal sees i sammenheng. Dette vil bli tillagt nødvendig vekt ved utsendelse av de tre alternativer til nasjonalparkplanen på lokal/sentral høring og ved den endelige vurdering av det totale verneomfang i Pasvik."* Ved en samlet vurdering av vernet i Pasvik inngår også Pasvik naturreservat på ca 19 km² som grenser opp mot det foreslåtte landskapsvernområdet, og som utgjør del av et felles naturreservat med Russland.

3 VIKTIGE ENDRINGER I VERNEFORSLAGET UNDER PLANPROSESSEN

3.1 Avgrensing

Lokal høring av verneforslaget omfattet 3 alternative avgrensinger. Dette ble gjort på bakgrunn av en vurdering av verneverdier, brukerinteresser, inngrepsstatus og arronderingsmessige forhold. Alternativene tar i ulik grad hensyn til eksisterende og potensiell framtidig næringsaktivitet i området:

Alt. A: Nasjonalparken foreslås utvidet med totalt 53,1 km². Av dette er 30 km² produktiv skog. Alternativet ivaretar intensjonen om å verne restarealene med urskog i Øvre Pasvik samtidig som våtmarksområdene og hekkeområder for truede fuglearter øst for nasjonalparken vernes.

Alt. B: Nasjonalparken foreslås utvidet med totalt 32 km². Av dette er 21,7 km² produktiv skog. I forhold til alt A foreslås at det tas ut 5,0 km² produktiv skog nord for eksisterende nasjonalpark (deler av Svartåsen som i dag er administrativt fredet av Statskog) og 4,9 km² øst for eksisterende nasjonalpark. Dette alternativet følger opp fylkesmannens tilråding til DN i forbindelse med vern av Store Sametti-Skjelvatn naturreservat hvor fylkesmannen påpekte viktigheten av å se de ulike verneforslagene i Pasvik i sammenheng.

Alt. C: Nasjonalparken foreslås utvidet med 5 km² i nord. Av dette er det 3,6 km² produktiv skog. Alternativet tar i stor grad hensyn til synspunkter fra flere medlemmer i det rådgivende kontaktutvalget, og hensynet til næringsinteressene er gitt stor vekt.

Etter lokal høring tilrådte Fylkesmannen alternativ B med en mindre endring.

Sentral høring omfattet de samme 3 alternativene. Direktoratet for naturforvaltning går etter den sentrale høringen inn for alternativ A, men med den samme endringen som fylkesmannen foreslo. Denne endringen innebærer at et areal på ca. 0,8 km² som var foreslått som nasjonalpark, isteden foreslås som landskapsvernområde.

Det vise for øvrig til vurderingene i kap 6.1.

3.2 Forskriftene

På bakgrunn av høringsuttalelser og annen saksutredning er det gjort enkelte endringer i forskriftene i løpet av planprosessen. Endringene er bl.a. knyttet til reindrift, kulturminner, motorferdsel og uttak av trevirke til brensel. Det vises for øvrig til 6.2 *Merknader til*

verneforskriften for nærmere omtale av endringene og Miljøverndepartementets tilrådning i dette avsnittet.

4 OPPHEVING AV TIDLIGERE VERNET OMRÅDE

Verneforslaget omfatter Øvre Pasvik nasjonalpark på 66,5 km² som ble opprettet 6. februar 1970. Opphevelsen av kgl.res. av 6. februar 1970 om opprettelsen av Øvre Pasvik nasjonalpark skjer gjennom foreliggende kgl.res. jf Miljøverndepartementets tilrådning s 29.

5 FORVALTNING, ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Fylkesmannen viser til at på bakgrunn av de omfattende verneplanene i Pasvik, har Sør-Varanger kommune tatt opp spørsmålet om kompensasjonstiltak for opprettelse av verneområder. Også i det rådgivende kontaktutvalget for utvidelse av Øvre Pasvik nasjonalpark har det vært stilt krav om slike tiltak. På bakgrunn av det omfattende barskogvernet i Pasvik tilrår fylkesmannen at staten yter en form for økonomisk kompensasjon til lokalsamfunnet.

Direktoratet for naturforvaltning viser til de ordinære erstatningsordningene. DN viser også til at Stortingets energi- og miljøvernkomité i sin Innst S nr. 295 (2000-2001) om *Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand* ønsker å få utvikle kriterium for at kommuner med store verneområder skal få uttelling for dette i de årlige rammeoverføringene fra Staten.

Vedrørende forvaltning vises det til at direktoratet har myndighet til å fastsette forvaltningsmyndighet for verneområdene. I brev av 26.10.1998 åpnet direktoratet for at kommunene kan søke om å overta forvaltningsansvar for naturreservater, landskapsvernområder og naturminner. Delegering av forvaltningsansvaret for landskapsvernområdet kan overføres Sør-Varanger kommune hvis kommunen ønsker det. Dersom kommunen ikke ønsker det, tilrår at forvaltningsmyndigheten både for landskapsvernområdet og nasjonalparken legges til Fylkesmannen.

Miljøverndepartementet slutter seg til Direktoratet for naturforvaltning og viser til at utgifter til vern og forvaltning av områdene blir dekket innenfor eksisterende budsjetttrammer. Utvikling av kriterium for at kommuner med store verneområder skal få uttelling for dette i de årlige rammeoverføringene fra Staten, vurderes i forbindelse revisjon av retningslinjene for fylkesmennenes tildeling av ordinære skjønnsmidler til kommunene.

6 GENERELLE MERKNADER TIL HØRINGSUTTALELSENE

Etter lokal høring mottok fylkesmannen 26 uttalelser med merknader til verneforslagene. Ved sentral høring fikk 62 instanser saken til uttalelse og DN mottok 22 uttalelser.

Foruten grunneiere, rettighetshavere, kommunen, fylkeskommunen, andre instanser på fylkesnivå og Sametinget, har følgende instanser hatt planen til uttalelse:

Bravida Norge AS, Finnmark Bonde- og småbrukarlag, Finnmark Bondelag, Finnmark Jeger- og Fiskerforbund, Finnmark Sau- og Geitalslag, Finnmark Skogselskap, Foreningen Norden, Sør-Varanger, Forsvarets bygningstjeneste region Nord-Norge, Natur og ungdom avd Sør-Varanger, Naturvernforbundet i Finnmark, Naturvernforbundet i Sør-Varanger, Nord-Norsk Botanisk Forening, Norges Vassdrag og Energidirektorat Region Nord, Norsk Ornitologisk Forening avd. Finnmark, Pasvik Kraft DA, Pasvikdalen jeger- og fiskerforening, Pasvikdalen

Næringsråd, Reinbeitedistrikt 5A/C Pasvik, Reindriftsforvaltningen Øst-Finnmark, Statens vegvesen Finnmark, Statnett SF, region Nord-Norge, Statskog SF region Nord-Norge, Statskog Finnmark Jordsalgkontor, Svanhovd Miljøsentor, Sør-Varanger bonde og småbrukarlag, Sør-Varanger jeger- og fiskerforening, Sør-Varanger Norsk-Finsk forening, Sør-Varanger Næringsråd, Sør-Varanger og Omegn Turistforening, Sør-Varanger Politidistrikt, Sør-Varanger Reiselivslag, Sør-Varanger Sameforening, Varanger Kraft AS, Øvre Pasvik Bygdelag, Reindriftsforvaltningen, Kommunenes sentralforbund, Statens namnekonseptar for norske stadnamn i Nord-Noreg, Statens namnekonseptar for samiske og finske namn, Bergvesenet, Norges Geologiske Undersøkelser, Statnett SF, Statskog SF, Statens Naturforvaltningsråd, Statens kulturminneråd, Norges Bondelag, Norges Skogeierforbund, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norskog, Norges Fjellstyresamband, Norske Reindriftsamers landsforbund, Norske Samers Riksforbund, Samenes landsforbund, SAS Norge, Braathens, Widerøe Flyselskap A/S, Norsk Aeroklubb, Norges Naturvernforbund, Norges Jeger- og Fiskerforbund, Norsk Botanisk Forening, Norsk Orkideforening, Norsk Ornitologisk Forening, Norsk Zoologisk Forening, Verdens Naturfond, FORF – Friwillige organisasjoners redningsfaglige forum, Norges Røde Kors, Den Norske Turistforening, Friluftslivets fellesorganisasjon, Friluftsrådene Landsforbund, Norsk Geologiråd, Norges Idrettsforbund, Prosessindustriens landsforbund, Fortidsminneforeningen, Kulturvernets fellesorganisasjon, NORTRA, Reiselivsbedriftenes landsforening, Foreningen våre rovdyr, Fremtiden i våre hender, Greenpeace Norge, Miljøstiftelsen Bellona, Natur og Ungdom, Norges Miljøvernforbund, Norges Velforbund, Norsk Allmenningforbund, Norsk limnologforening, Norsk Biologiforening, SABIMA, Energiforsyningens fellesorganisasjon, Det Kgl. Selskap for Norges Vel, Utmarkskommunenes sammenslutning, Norsk institutt for skogforskning, JORDFORSK, Norsk Institutt for Vannforskning, Stiftelsen for naturforskning og kulturminneforskning, Universitetet i Tromsø, Norges Landbrukshøgskole.

Samtlige departementer har fått utkast til kgl.res. med verneforskrifter og kart på foreleggelse. Forsvarsdepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet, Arbeids- og administrasjonsdepartementet, Olje- og Energidepartementet hadde merknader. Merknadene er omtalt og vurdert under de respektive temaene under.

Følgende sentrale høringsinstanser har ikke vesentlige merknader til verneforslaget:
Riksantikvaren, Luftfartsverket, Statkraft og Statnett.

Sør-Varanger kommune og Finnmark fylkeskommune går i utgangspunktet i mot en utvidelse av Øvre Pasvik nasjonalpark og opprettelse av landskapsvernområdet pga av de store arealene som allerede er vernet i Pasvik. De kan likevel slutte seg til det foreslåtte alternativ C som fører til minst utvidelse av nasjonalparken, men går i mot opprettelse av landskapsvernområdet. Traseen for vegutløsning til Finland over Pasvikdalen må være slik den er foreslått, jf 6.2.2. Både kommunen og fylkeskommunen ønsker å bruke ressursene i Pasvik til å utvikle næringsliv, og mener et utvidet vern vil virke sterkt begrensende i denne sammenheng. De går i mot opprettelse av landskapsvernområdet, da dette vil begrense mulighetene for helårig skogsdrift og være uforenelig med blant annet veibygging. Kommunen er sterkt i mot en "bit for bit" fredning i Pasvik, og viser til at de har fått gehør fra Miljøverndepartementet om at alle verneforslagene i Pasvik skal ses i sammenheng, noe kommunen mener ikke har skjedd så langt. Kommunen mener lokale behov og ønsker må bli vektlagt for å få lokal forankring.

Sametinget har uttalt seg både i den lokale og den sentrale høringen. Sametinget er positivt innstilt til en utvidelse av Øvre Pasvik nasjonalpark og Øvre Pasvik landskapsvernområde etter alternativ A, men påpeker at forskriftene må utformes slik at de ikke er til hinder for

framtidig samisk næringsutøvelse. Sametinget påpeker at det som ofte blir framhevet som verdifulle "urørte naturområder" i norsk sammenheng, ofte blir oppfattet som intensivt og ekstensivt benyttede bruks- og bosettingsområder i samisk sammenheng. Det vises for øvrig bl.a. til ILO konvensjonen, konvensjonen om biologisk mangfold og FN konvensjonen om sivile og politiske rettigheter art. 27. Konkrete merknader til bl.a. formålet, avgrensing, kulturminner, vernebestemmelsene og veiforbindelse, behandles i de respektive punktene under.

Miljøverndepartementet vil bemerke at det er lagt vekt på å utforme vernet slik at lokalsamfunnets tradisjonelle bruk av området skal kunne fortsette. Forholdet til samiske interesser er etter departementets vurdering tungt vektlagt, jf. drøfting av de ulike temaene under. Når det gjelder den generelle forvaltningen av land og vann i Finnmark, vil departementet vise til Regjeringens fremleggelse av forslag til Finnmarksloven. Dersom vedtaket av denne eller folkerettslige forhold forøvrig, skulle gjøre det nødvendig, vil Miljøverndepartementet foreta de endringer som er nødvendig i forhold til området som nå foreslås vernet i medhold av naturvernloven. Vedrørende omfanget av vern etter naturvernloven i Pasvik, vil departementet påpeke at Pasvik på mange måter er et unikt område hva naturkvaliteter angår. Området har derfor blitt vurdert og funnet verneverdig både i forbindelsen med verneplan for barskog og i nasjonalparkplanen. På denne bakgrunn er vernet forankret i stortingsmeldinger og i stortingsvedtak. De ulike verneplanprosessene har imidlertid ikke vært parallelle i tid, noe som har ført til at det lokalt oppleves som at det føres en "bit-for-bit" politikk når det gjelder vern i dette området. Fra departementets side er det både gjennom behandlingen av barskogplanen og nasjonalparkplanen, foretatt en total vurdering av de ulike vernetiltakene i Pasvik opp mot andre samfunnsinteresser. Dette er gjort på bakgrunn av de kjente naturverdiene i området, konsekvensutredningen som er utarbeidet om virkningen for skogbruket og skogbasert virksomhet, høringsuttalelser samt andre opplysninger som er framkommet i løpet av verneplanprosessene.

Nedenfor følger et forkortet, tematisk sammendrag av relevante høringsuttalelser for vernevedtaket.

6.1 Merknader til verneforslag og avgrensing

Under lokal høring sluttet følgende instanser seg til en utvidelse etter alternativ A:

Sametinget og Reindriftsforvaltningen Øst-Finnmark v/Områdestyret og to privatpersoner, støtter utvidelse av nasjonalparken og opprettelse av landskapsvernområde etter alternativ A. Reinbeitedistrikt 5 A/C - Pasvik mener at det bør tillegges stor vekt at de eneste lokale brukerne i næringsammenheng støtter verneforslaget. Sakens nasjonale og internasjonale dimensjon bør også vektlegges. Det påpekes at det i liten grad har kommet fram at reindriften er de eneste som utnytter og har utnyttet de områder nasjonalparken foreslås utvidet med. Norges vassdrags- og energidirektorat Region Nord viser til en rik og særpregede flora og fauna i Pasvik, og mener det er positivt at et størst mulig område blir vernet ved en utvidelse av nasjonalparken og støtter forslaget til grense etter alt. A. En slik avgrensing overlapper i stor grad med nedslagsfeltene for Ødevassdraget og Ellenvassdraget. Et enda større område nord og nordøst for nasjonalparken kunne vært inkludert i nasjonalparken slik at en større del av Ellenvassdraget ble inkludert.

Naturvernforbundet i Sør-Varanger (NSV) og Naturvernforbundet i Finnmark (NFF) foreslår å utvide det foreslåtte landskapsvernområdet til å strekke seg i en ca 2 km bred sone rundt hele nasjonalparken. Begge instansene peker på de unike verneverdiene i området, og NSV mener begrunnelsen for vern i Øvre Pasvik går langt utover et generelt behov for vern av de

siste små rester av urørt barskog i Norge. NSV mener også at brukerinteressene ikke blir vesentlig berørt av verneforslaget, og at forslaget gir muligheter for økt sysselsetting innen villmarksturisme.

Svanhøvd miljøsenter peker på verneverdiene i området, og kan ikke se at verneforslaget vil ha betydelig negativ virkning på dagliglivet for befolkningen i dalen. Miljøsentret mener at kombinasjonsaktiviteter og utnytting av naturressursene for bruk i fritid, turisme, kunst, opplevelse, forskning og nisjeproduksjon vil være av største betydning, og at Pasvikdalens ry som villmarksområde trolig er en forutsetning for en slik utvikling.

Bergvesenet mener at resultatene fra den forholdsvis store undersøkelsesaktiviteten i det aktuelle området ikke viser forekomster av økonomisk interesse, men det har geologisk vitenskapelig interesse. Bergvesenet har derfor ikke innvendinger mot utvidelse av Øvre Pasvik nasjonalpark og opprettelse av Øvre Pasvik landskapsvernområde

Under lokal høring sluttet følgende instanser seg til en utvidelse av nasjonalparken etter alternativ B:

Statskog Finnmark jordsalgskontor, v/ Jordsalgstyret mener at områdene som utgjør forskjellen mellom alternativ A og B til utvidelse av nasjonalparken bør vernes som landskapsvernområde.

Under lokal høring kan følgende instanser akseptere en utvidelse etter alternativ C:

Sør Varanger kommune går primært i mot utvidelse av verneområdet, men vil likevel slutte seg til utvidelse av nasjonalparken etter alternativ C. Fylkeskommunen går inn for avgrensning etter alternativ C. Både kommunen og fylkeskommunen går i mot opprettelse av landskapsvernområdet.

Pasvikdalen Jeger- og fiskerforening slutter seg til kommunestyrets vedtak i saken.

Fylkeslandbruksstyret i Finnmark anbefaler alternativ C for utvidelse av Øvre Pasvik nasjonalpark og opprettelse av Øvre Pasvik landskapsvernområde.

Skogbrukssjefen i Finnmark viser til skogsituasjonen, veinettet og skogkulturarbeidet i Pasvik, og at dette kan gi grunnlag for arbeidsplasser. Skogbrukssjefen mener at kompensasjon for tapte skogbruksarealer er viktig. Barskogreservatene i Pasvik, Statskogs administrative fredning fra 1995 og retningslinjer for flerbrukshensyn i skogbruket i Pasvik utgjør etter skogbrukssjefen mening så store arealer at intensjonene i Stortingsmelding nr 62 (1991-92) er ivaretatt. Skogbrukssjefen går inn for utvidelse av nasjonalparken og opprettelse av landskapsvernområde etter alternativ C, sammen med Statskogs administrative fredning av 42 km².

Øvre-Pasvik Bygdelag er i utgangspunktet i mot verneforslaget, men kan akseptere utvidelse av nasjonalparken etter alternativ C. De mener at hensynet til vern av urskog blir ivaretatt gjennom eksisterende verneområder i Pasvik, og det pekes på at Pasvikdalen allerede har ytt et stort bidrag til naturvernet. Bygdelaget mener vern er unødvendig for å ta vare på verneverdiene i området. Det pekes på at statusen som nasjonalpark har medført stor ferdsel i området.

Finnmark bondelag og Sør-Varanger Bonde- og Småbrukerlag forutsetter at verneforslagene ikke er til hinder for en eventuell mellomriksvei til Finland.

Pasvikdalen næringsråd går imot utvidelse av nasjonalparken og opprettelse av landskapsvernområde. De mener dette vil legge for store begrensninger på næringsutvikling i Pasvikdalen, og at Staten har båndlagt nok arealer i Pasvik.

Fylkesmannen viser til at et hovedmål med å utvide nasjonalparken er å verne landets største sammenhengende område med urskog. Samtidig vil en utvidelse bidra til at variasjonsrikdommen av naturtyper i nasjonalparken øker. Fylkesmannen viser til at Miljøvernedepartementet i forbindelse med vedtak av barskogplanen, understreket at barskogplanen og nasjonalparkplanen skal sees i sammenheng. I sin tilråding til DN om vern av Store Sametti-Skjelvatn naturreservat, gjorde fylkesmannen en samlet vurdering av verneforslagene i Pasvik. I forslaget til utvidelse av nasjonalparken som ble sendt på lokal høring, valgte fylkesmannen å legge fram tre alternativ til avgrensning på bakgrunn av en vurdering av verneverdier, brukerinteresser, inngrepsstatus og arronderingsmessige forhold. Alternativene har ulik arealramme og tar i ulik grad hensyn til eksisterende og potensiell framtidig næringsaktivitet i området.

De innkomne høringsuttalelsene inneholder i hovedsak momenter som tidligere er vurdert. Fylkesmannen står derfor fast ved sitt syn om at de sprikende holdningene til utvidelse av nasjonalparken tilsier en kompromissløsning som balanserer hensynet til de ulike interessene. Fylkesmannen tilrår på denne bakgrunn utvidelse av nasjonalparken og opprettelse av landskapsvernområde etter alternativ B, med en mindre endring som innebærer at en sone på 200 m langs grensen til Russland øst for dagens nasjonalpark innlemmes i landskapsvernområdet, og ikke i nasjonalparken. Denne endringen foreslås på bakgrunn av at Forsvarets nylig opparbeidete trasé for kjøring med terrengmotorsykler fra Grensefoss til Treiksrøysa. Fylkesmannen anser hyppig motorisert grensepatruljering og denne type kjøretreaser som aktiviteter og inngrep som ikke er forenlige med verneformen nasjonalpark. I et landskapsvernområde kan imidlertid slik aktivitet i større grad aksepteres. Videre er det en fordel med enhetlige bestemmelser i forhold til forsvarets grensepatruljering mot Russland. Dette innebærer at nasjonalparken utvides med 32 km² nordover langs grensa mot Finland ved Svartåsen, og med 1,5 km² østover ved grensa mot Russland. Disse utvidelsene omfatter 21,5 km² produktiv barskog. Forslaget innebærer videre at det opprettes et landskapsvernområde mellom Pasvikelva og nasjonalparken på ca 65 km². I dette området vil skogsdrift være tillatt. Forslaget frigjør områder med god tømmerkvalitet som ligger nær vei nord for nasjonalparken. Med unntak av de 2 km² som nasjonalparken foreslås utvidet med ved Treiksrøysa, frigjør forslaget også all skog øst for nasjonalparken for hogst, da det i landskapsvernområdet som foreslås her, tillates hogst i tråd med skogbruksloven. Forslaget innebærer samtidig at en stor andel av gjenværende urskog utenfor eksisterende nasjonalpark blir innlemmet i nasjonalparken. Når det gjelder områdene øst for eksisterende nasjonalpark er verneverdiene først og fremst knyttet til våtmarksvegetasjon og et rikt fugleliv. Fylkesmannen mener at verneverdiene her vil kunne sikres på en tilfredsstillende måte ved å verne det som landskapsvernområde, forutsatt en skånsom skogsdrift.

Med en slik løsning vil Forsvarets grenseoppsyn mot Russland begrenses til landskapsvernområdet. Dermed unngår en problemstillinger knyttet til betydelig motorferdsel og etablering av kjørespor i nasjonalparken.

Når det gjelder forslagene om utvidet vern nord- og nordøst for nasjonalparken, og å verne en buffersone rundt hele nasjonalparken som landskapsvernområde, vil fylkesmannen bemerke at dette ikke har vært på høring, og kan dermed ikke tas med i framleggelsen av dette verneforslaget. Det aktuelle området kan eventuelt sikres gjennom kommunale planer.

Landbruksdepartementet uttaler i sentral høring at alternativ A bør føres videre. Dette på bakgrunn av reindriftsmessige interesser og de relativt begrensede skogbruksmessige virkningene av vernet.

Reindriftsforvaltningen støtter forslaget til grenser etter alternativ A, og mener dette forslaget med verneforskrifter ivaretar reindriftens interesser på en god måte.

Statskog har ikke innvendinger til alternativ A som avgrensning mot nord. Ved utvidelsen i øst, støtter Statskog fylkesmannens forslag som er alt. B, dvs at det aller meste vernes som landskapsvernområde. Statskog er enig med fylkesmannen i at de foreslåtte vernetiltakene i Pasvik vil få konsekvenser for brukerinteresser og utviklingsmuligheter i dalen.

Norske Reindriftsamers Landsforbund har forelagt saken for Varanger Reinsamelag og slutter seg til verneforslaget.

Norges geologiske undersøkelse (NGU) mener områdene som foreslås vernet, ikke er godt nok undersøkt mht nikkel-kobber-forekomster. NGU og Prosessindustriens Landsforening (PIL) mener at malmleting og evt. utnyttelse av mineralressurser bør kunne gjennomføres innenfor områdene med grønnstein. Disse områdene faller i stor grad innenfor forslaget til Øvre Pasvik landskapsvernområde, mens bare en mindre justering av utvidelsesforslaget for nasjonalparken vil være nødvendig ved valg av alternativ B. Dersom landskapsvernområdet opprettes, foreslår NGU og PIL en grenseendring for å ta ut deler av prospekteringsområdet.

Norges Naturvernforbund (NNV) viser til verneverdiene i området, og krever at nasjonalparken utvides etter alternativ A, samt at grensen utvides ved Steinfjellet og Magesekkvatnet/Stabbursfjellet for å få med urskogen der. I tillegg mener NNV at et stort område med store naturskogs kvaliteter nord for avgrensingen etter alternativ A bør innlemmes i parken. Dette vil binde sammen nasjonalparken og Store Sametti-Skjelvatnet naturreservat. Det resterende arealet som er til høring, bør innlemmes i landskapsvernområdet. NNV mener landskapsvern er for svak verneform til å ta vare på bestemte naturkvaliteter, særlig knyttet til skog.

Den Norske Turistforening og Samarbeidsrådet for biologisk mangfold (SABIMA) er positive til verneforslaget og støtter avgrensning etter alternativ A.

Norges Landbrukshøgskole (NLH) mener at alternativ A må velges, og at grensen bør utvides i nord slik at den følger grensen for urskog. NLH finner verneformen landskapsvern svært problematisk i skog, og anbefaler status som reservat i de mest verdifulle delene i landskapsvernområdet.

Friluftsrådernes Landsforbund mener at naturkvalitetene og muligheter for spesielle friluftsopplevelser i området tilsier at området vernes.

Norges Jeger- og Fiskerforbund mener området har store verneverdier og mener derfor vernet bør utvides etter alternativ A.

Direktoratet for naturforvaltning (DN) har merket seg den lokale motstanden mot det største alternativet, og at de sentrale instansene i hovedsak er positive til verneforslagets største alternativ.

De største verdiene for skogbruket i Pasvik finnes i utvidelsesområdet for nasjonalparken mot nordvest. Det er også her noen av de største verneverdiene i utvidelsesforslaget er, bl. a med den mest kompakte furuskogen.

Direktoratet påpeker at bare det mest omfattende utvidelsesalternativet til fylkesmannen (alt. A) ivaretar de hensyn som har ligget til grunn for utvidelsesforslaget i St. meld. nr. 62 (1992-93) og St. meld. nr. 40 (1994-95). De så vidt sterke sentrale føringene understreker etter direktoratets vurdering de store nasjonale og internasjonale verneinteressene som er knyttet til urskogsområdene i Pasvik. Det vises til at både Statskog og Landbruksdepartementet vurderer verneverdiene til å veie tyngre enn skogbruksinteressene i denne saken. Direktoratet viser også til at Sametinget og reindriftsinteressene i området går inn for det største avgrensingsalternativet.

Direktoratet legger stor vekt på at Øvre Pasvik nasjonalpark og utvidelsesområdene utgjør den største sammenhengende urskogen i Norge, og at det ikke finnes tilsvarende erstatningsarealer i Norge. Etter DNs mening er det viktig å verne det meste som er igjen av urskog for å få et så stort sammenhengende område som mulig. alternativ C vil etter DNs mening ikke ivareta intensjonen om å utvide urskogsarealet og variasjonen i nasjonalparken. DN peker på at Statskog uttaler at differansen mellom alternativene A og B i nord er marginal som grunnlag for framtidig skogbruksvirksomhet. Området ved Svartåsen/Svartbrysttjørna som er tatt ut i alternativ B, inneholder dessuten en del av den mest kompakte furuskogen i alternativ A.

Området øst for eksisterende nasjonalpark, er et variert våtmarkslandskap med mange holmer med furuskog. Det er stor artsrikdom knyttet til området, noe som i stor grad skyldes et mosaikkpreget landskap med mange kantsoner. Ved eventuell skogsdrift må mye av skogen settes igjen av flerbruks- og miljøhensyn. Dette gjør at den reelle differansen i arealet med tilgjengelig skog for hogst mellom alternativene A og B i øst, er relativt liten. Området har kvaliteter som klart kvalifiserer til nasjonalparkstatus. Selv om verneverdiene i området i stor grad er knyttet til myr og våtmarkene, mener DN skogen her er en viktig del av det totale landskapsbildet, og den er med på gi den variasjonen som er grunnlaget for artsmangfoldet i området. Etter DNs mening bør denne helheten bevares, og verneverdiene bør derfor vektlegges tyngre enn næringsinteressene i dette området.

På strekningen Grenseberget-Tretriksrysa har Forsvaret anlagt en kjøretrasé for terrengkjøretøy. Etter DNs vurdering er inngrepene av en slik karakter at vesentlige momenter for å ta denne delen av området med i nasjonalparken har falt bort. Pga disse inngrepene og Forsvarets behov for kontroll langs grensen i hht Schengenavtalen, støtter DN fylkesmannens forslag om at en sone på 200 meter langs grensen mot Russland inngår i landskapsvernområdet og ikke i nasjonalparken. I det aktuelle området er det vanskelig å finne lett definerbare fastpunkter for fastsetting av grensen. DN mener det vil være lettere å måle inn en vernegrense 200 m fra riksgrensen framfor en grense som tar utgangspunkt i Forsvarets trasé.

DN er kjent med vurderingene som er gjort om virkningen for skogbruket i Pasvik som følge av barskogvern. DN har forståelse for at en lokalt oppfatter det slik at Pasvik samlet sett må ta en urimelig stor del barskogvernet i Norge. En kommer likevel ikke utenom at det er i Pasvik en fortsatt har store sammenhengende areal med urskog i Norge, og at verneverdiene knyttet til dette området er helt spesielle. Sett i et framtidsperspektiv kan ikke DN tilrå at disse verdiene reduseres som følge av hogst eller andre inngrep.

På denne bakgrunn tilrå DN alternativ A som avgrensning, men med en mindre endring ved riksgrensen mot Russland. Utvidelsen i nord er på ca. 39,7 km² (25,3 km² produktiv skog), og utvidelsen i øst er på ca. 12,6 km² (ca, 4,5 km² produktiv skog).

DN støtter fylkesmannens øvrige forslag til avgrensning av landskapsvernområdet.

DN ser at de forslagene som har kommet inn om vern av områder utenfor det foreliggende verneforslaget, har store naturkvaliteter. Vern av disse områdene fordrer imidlertid en ny høringsprosess. På bakgrunn av den forutgående planprosessen vil ikke DN tilrå utvidelser av grensen utover alternativ A.

Etter DNs vurdering er mineralutvinning ikke forenlig med verneverdiene i dette sårbare landskapet. DN viser også til at det er stor usikkerhet knyttet til om det er drivverdige mineralressurser i området. DN finner derfor ikke grunnlag for å endre grensene av hensyn til

en eventuell framtidig utvinning. DN vil peke på at forskriftene åpner for vitenskapelige undersøkelser, noe som også gjelder mineralkartlegging.

Miljøverndepartementet slutter seg til Direktoratet for naturforvaltning. Departementet understreker de store verneverdiene i Pasvik. På bakgrunn av Stortingets vedtak i forbindelse med barskogplanen og nasjonalparkplanen har departementet foretatt en helhetlige vurdering av de samlede verneverdiene i Pasvik opp mot andre interesser i området. Selv om Pasvik allerede er berørt av andre vernevedtak etter naturvernloven, mener departementet at verneverdiene her er av en slik karakter at nasjonalparken bør utvides og landskapsvernområdet opprettes med utgangspunkt i alternativ A. Som det framgår av forskriftene og av merknadene i 6.2, foreslås vernet utformet slik at lokalsamfunnets tradisjonelle bruk i det alt vesentlige kan fortsette.

6.2 Merknader til verneforskriftene

6.2.1 Verneformål

Sametinget påpeker i den lokale høringen at det er viktig at det i verneformålet for Øvre Pasvik nasjonalpark tilføyes "*å sikre naturgrunnlaget for samisk kultur og næring i området*". Sametinget stiller seg uforstående til at allmennheten skal vektlegges, men ikke den samiske kulturen. De samiske interessene i Øvre Pasvik er ikke en særinteresse. Den foreslåtte endringen vil bl.a. tydeliggjøre den nære sammenhengen mellom mennesket og naturen, noe som vektlegges i formålsparagrafen i naturvernloven. Det vil også klargjøre hvilke hensyn som må tas i utarbeidelsen av forvaltningsplan for området.

Etter fylkesmannens syn gir dagens naturvernlov ikke adgang til et slikt verneformål.

I den sentrale høringen tar Sametinget på nytt opp merknadene til formålet. Sametinget mener dessuten at punktet om vern av kulturminner bør tas ut av formålsparagrafen pga utydeliggjøring i forhold til kulturminneloven, eller at ordet "*verne*" byttes ut med "*sikre*". Den norske turistforening (DNT) foreslår at følgende formulering tas inn i verneformålet: "*sikre friluftslivets naturgrunnlag og legge til rette for gode naturopplevelser for allmennheten gjennom forsiktig tilrettelegging av stier og buer*". Norges naturvernforbund (NNV) uttaler at det er viktig at sikring av uberørt natur er hovedformålet med verneområdene.

Direktoratet for naturforvaltning (DN) peker på at verneforslaget ikke er til hinder for samisk næringsutøvelse innenfor verneforskriftenes rammer. DN er enig med fylkesmannen i at naturvernloven ikke gir grunnlag for å framheve samisk kultur og næring spesielt som del av verneformålet. Når det gjelder ordlyden "*vern av kulturminner*", viser DN til at dette er i tråd med naturvernloven. Etter DN's mening er det i forhold til kulturminneloven uproblematisk å ha vern av kulturminner som del av verneformålet. Mulighetene for naturopplevelser er en del av verneformålet, og direktoratet mener dette er godt fanget opp i fylkesmannens forslag til formulering. Det er det enkle friluftslivet med liten grad av teknisk tilrettelegging som er ønskelig i en nasjonalpark, og DN mener derfor naturopplevelser gjennom tilrettelegging i form av stier og buer ikke bør inn som del av verneformålet.

Som en presisering mht bruken av parken, foreslår DN en tilføyelse i formålsparagrafen som sier at området skal kunne nyttes til reindrift innen rammen av verneformålet, jf merknad fra Reindriftsforvaltningen Øst-Finnmark under 6.2.4 "*Reindrift*".

Miljøverndepartementet slutter seg til direktoratet og presiserer at det primære formålet med opprettelse av Øvre Pasvik nasjonalpark er å sikre et sammenhengende barskogområde, i det vesentlige urørt i forhold til tekniske inngrep, ta vare på et skogøkosystem med et egenartet og variert biologisk mangfold og sikre variasjonsbredden av naturtyper i regionen. I tillegg skal geologiske forekomster og kulturminner vernes. Øvre Pasvik landskapsvernområde med plantelivsfredning skal bl.a. sikre et særpreget natur- og kulturlandskap med et rikt plante- og dyreliv og sikre variasjonsbredden av naturtyper i regionen.

Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk næringsutnyttelse, primært reindrift. Departementet mener derfor denne sammenhengen bør framgå av formålsparagrafen. Selv om det er gjort lite registreringer av kulturminner i området, er det rimelig å anta at hele de foreslåtte verneområdet inneholder kulturminner knyttet til østsamisk sesongbosetting, reindrift og jakt.

6.2.2 Mellomriksvei Norge - Finland

Kommunen, fylkeskommunen, Finnmark Bondelag og Sør-Varanger Bonde- og Småbrukarlag går imot vern som hindrer mulighetene for en mellomriksveg til Finland. Sametinget mener en mellomriksvei vil medføre at bruken av Øvre Pasvik vil endre seg mye, og medføre større grad av "tilfeldig camping" og turisme. På grunn av en generell trafikkøkning i området vil kulturminner og kulturmiljø være i større fare for slitasje og skader. Sametinget viser også til konsekvensanalysene for naturmiljøet som ble foretatt i forbindelse med Forsvarets planlegging av kjøretraseer for lette terrengkjøretøy i Sør-Varanger. Her framgår det at veien vil redusere Øvre Pasviks verdi som naturområde, og konsekvensanalysen for reindriften hvor det framgår at veien vil redusere næringsgrunnlaget for reindriften. Ut fra dette er Sametinget i mot at det etableres en mellomriksvei til Finland. Reindriftsforvaltningen Øst-Finnmark v/Områdestyret er helt imot at det etableres en veiforbindelse til Finland, da dette vil medføre økt trafikk i området, tilfeldig camping, turisme, antall påkjørsler av rein vil øke m.m. Etablering av vei vil også føre til generell slitasje på verdifullt beiteland og reindriftenas næringsgrunnlag vil bli betydelig redusert. Statens vegvesen, Finnmark vegkontor viser til at forslaget til mellomriksvei som er beskrevet i høringsdokumentet ikke er med i handlingsprogrammet til Nasjonal transportplan for perioden 2001-2011. Bygging av denne veien vil derfor tidligst kunne skje etter 2011. Veitraséen som inngår i høringsdokumentet ble foreslått i utredningsarbeidet som ble utført rundt 1990. For å unngå at dette alternativet må forkastes på grunn av de planlagte verneområdene, bør vernebestemmelsene ta hensyn til en eventuell framtidig mellomriksvei, slik at en korridor for mellomriksveien kan frigis ved en eventuell realisering av veiprojektet. Naturvernforbundet i Sør-Varanger (NSV) og Naturvernforbundet i Finnmark (NFF) går i mot en mellomriksvei gjennom nasjonalparken fordi dette ikke er forenlig med verneforslagets intensjoner.

Foreningen Norden Sør-Varanger og Øvre-Pasvik Bygdelag ønsker mellomriksvei til Finland og mener veien vil være til lite skade for verneinteressene.

To privatpersoner er i mot veiforbindelse til Finland over Treriksrøysa.

Fylkesmannen viser til at veitraséen i høringsdokumentet følger beskrivelsen i vegvesenets utredninger. Ny mellomriksvei gjennom Pasvik er ikke tatt med i Norsk Transportplan, og prosjektet ligger minimum 10 år fram i tid. Veien synes heller ikke å være særlig høyt prioritert på regionalt og nasjonalt politisk plan, verken i Finland eller i Norge. Fylkesmannen mener at det derfor er usikkert om prosjektet vil bli realisert i overskuelig framtid. Ny mellomriksvei til Finland via Treriksrøysa vil nødvendigvis berøre eksisterende nasjonalpark. Veibygging er et teknisk inngrep som ikke vil kunne tillates i en nasjonalpark. Ny vei vil

derfor kreve en beskjæring av eksisterende nasjonalpark. Dette ligger utenfor Fylkesmannens "mandat" å utrede.

Fylkesmannen peker på at veianlegg som kommer i konflikt med verneområder, skal konsekvensutredes før det fattes vedtak om bygging av vei. Nasjonalparken er opprettet av Kongen for å verne naturmiljøet mot inngrep, og det må foreligge meget tungtveiende samfunnsinteresser for at det kan være aktuelt å beskjære denne. Samfunnsnyttan av en ny mellomriksvei til Finland via Treriksrøysa vil først bli fastslått gjennom en konsekvensutredning der også alternative traséer inngår. Fylkesmannen kan ikke se at det er grunnlag for å beskjære nasjonalparken før prosjektet eventuelt blir høyere prioritert av regionale og sentrale myndigheter, og det er gjennomført utredninger som dokumenterer tungtveiende samfunnsinteresser.

Landskapsvernområde er en mindre streng verneform enn nasjonalpark. Selv om det i forhold til verneverdiene i Pasvik-Enare området ikke er ønskelig at det etableres ny mellomriksvei, vil en trasé som ikke berører eksisterende eller framtidig nasjonalpark være enklere å akseptere i forhold til naturverninteressene på norsk side. Dersom det i vernebestemmelsene skulle åpnes for etablering av vei gjennom landskapsvernområdet, vil planene om vei til Finland via Treriksrøysa likevel ikke kunne gjennomføres så lenge eksisterende nasjonalpark opprettholdes. En skal imidlertid ikke se bort fra at utviklingen av forholdet til Russland kan aktualisere alternative løsninger som innebærer kryssing av Pasvikelva for eksempel ved Hestefoss eller Grensefoss, eventuelt etablering av vei gjennom russisk område sørøst for Treriksrøysa.

Fylkesmannen foreslår på denne bakgrunn at det i landskapsvernområdet kan tillates å etablere ny vei, forutsatt at dette blir besluttet av nasjonale myndigheter etter en forutgående konsekvensutredning. En betinget hjemmel til etablering av ny mellomriksvei i landskapsvernområdet er innarbeidet i vernebestemmelsene.

Vegdirektoratet ber om at forskriften for nasjonalparken, i likhet med forskriften for landskapsvernområdet, utformes slik at bestemmelsene ikke er til hinder for å bygge og drifte en mulig framtidig mellomriksvei.

Reindriftsforvaltningen ber om at en sløyfer tilpasninger av vernegrenser og vernebestemmelser for å gjøre det mulig å bygge en ny mellomriksvei. Dette fordi en slik vei vil få negative konsekvenser for reindriften, og fordi en har liten tro på at veien vil føre til økt sysselsetting og økt bosetting i Pasvik.

Den norske turistforening (DNT) og SABIMA går i mot en ny mellomriksveg.

Norges Landbrukshøgskole (NLH) og FRIFO mener man bør unngå mellomriksvei i de vernede områdene. I stedet for en betinget hjemmel om framtidig vei, mener NLH det bør brukes standard vernebestemmelser og heller ta opp veispørsmålet dersom dette dukker opp.

Direktoratet for naturforvaltning (DN) mener ut ifra naturverdiene i området, at det i utgangspunktet er uheldig med større inngrep i området inn mot Treriksrøysa. Forsvaret har imidlertid anlagt en kjøretrasé for terrengkjøretøy mellom strekningen Grenseberget-Treriksrøysa. Inngrepene er blitt utført over en strekning på 4 km, og omfatter bl.a rydding av skog og flytting av steinblokker og løsmasser. I våte partier er vanntransporten påvirket som følge av inngrep og kjøring.

På bakgrunn av sterke lokale ønsker om en mellomriksveg, og at den aktuelle veitraséen allerede er vesentlig påvirket av terrenginngrep, støtter DN fylkesmannens forslag om at forskriften for landskapsvernområdet åpner for at det kan bygges en mellomriksveg forutsatt at dette blir besluttet av nasjonale myndigheter etter forutgående konsekvensutredning.

For at en mellomriksveg til Finland kan realiseres fullt ut, er det nødvendig å endre grensene for eksisterende nasjonalpark. En slik endring krever en ny kongelig resolusjon etter forutgående høringer. Etter DN's vurdering er det ikke aktuelt å sette i gang denne prosessen før eventuelle veiplaner er mer konkretisert.

Kommunal- og regionaldepartementet viser til at spørsmålet om ny mellomriksvei er en sak hvor det er flere motstridende hensyn. Disse er bl.a. reindriftens behov for arealvern, naturvern hensyn, tilrettelegging for lokalt næringsliv og stimulering av grenseoverskridende samarbeid. Gjennom en forutgående konsekvensutredning vil man kunne behandle disse hensyn og foreta avveininger på en grundig måte. På den bakgrunn finner Kommunal- og regionaldepartementet det rimelig at man gjennom forskriften ikke legger nye hindringer for utbygging av vei. Samtidig har ikke Kommunal- og regionaldepartementet gjort seg opp noen mening om hvorvidt dette veiprojektet bør realiseres.

Miljøverndepartementet slutter seg til direktoratet og vil bemerke at det primært er lite ønskelig med etablering av vei i dette sammenhengende naturområdet som er nærmest urørt i forhold tekniske inngrep. Med utgangspunkt i de sterke lokale ønskene om veiutløsning til Finland, og at Forsvaret allerede har anlagt en kjøretrasé i området, mener departementet likevel at det kan åpnes for å etablere eventuell mellomriksvei gjennom landskapsvernområdet dersom det blir aktuelt. Departementet understreker at det ikke er aktuelt å anlegge vei innenfor nasjonalparken. Grensene for nasjonalparken må derfor endres hvis veiprojektet skal realiseres. Det vil i så fall bli gjort dersom etablering av veien blir vedtatt.

6.2.3 Vassdragsregulering og kraftlinjer

Pasvik Kraft AS kan ikke se hvordan områdevern kan bøte på forventede endringer som skjer når elver utbygges for vannkraftproduksjon, og mener at områdevern som medfører begrensinger på den eksisterende regulering av elva, er unødvendig. Pasvik Kraft kan derfor ikke akseptere forslaget til vernebestemmelser. Selskapet mener miljøhensyn er tilstrekkelig ivaretatt gjennom den avtalte regulering virksomheten til Pasvik Kraft er underlagt i dag. Pasvik Kraft peker på at det i vernebestemmelsene for landskapsvernområdet heter at "ytterligere vassdragsregulering" vil være forbudt. Det er uklart om dette knytter seg til økt produksjon og/eller fysisk utbygging. Selskapet påpeker at vernebestemmelsene for landskapsvernområdet har snevrere vilkår for ombygging og utvidelse av bygninger enn det som gjelder for nasjonalparken. Det påpekes at høringsdokumentet mangler en vurdering av kraftproduksjonens samfunnsmessige betydning opp mot kraftproduksjonens konsekvenser for miljøet. Selskapet mener også at verneforslagets betydning for vannkraftproduksjon i området ikke er tilstrekkelig vurdert av fylkesmannen.

Norges vassdrags- og energidirektorat Region Nord påpeker at finske myndigheter har interesse av at det i framtida tappes mer intensivt om vinteren for å unngå flomproblemer om våren og forsommeren rundt Enare. Hvis dette gjennomføres vil vintervannføringen i Pasvikelva økes noe mens sommervannføringen reduseres noe. Dette vil kunne innvirke noe på landskapsbildet og dyrelivet langs vassdraget slik det er med dagens vannføringsmønster. Virkningene av dette bør trolig utredes før det legges fram et endelig forslag til landskapsvernområde, og det må eventuelt tas høyde for dette i verneforskriften.

Fylkesmannen viser til at reguleringen av Pasvikelva berører Norge, Finland og Russland. Reguleringen av Pasvikvassdraget er fastsatt av overenskomsten mellom de tre land av 29. april 1959, og det holdes årlige "tappemøter" hvor representanter fra de tre landene fastsetter manøvreringsregimet. Fylkesmannen ønsker ikke å endre på gjeldende organisering av

reguleringen av Pasvikvassdraget gjennom det foreliggende verneforslaget, og foreslår heller ikke restriksjoner på dagens kraftproduksjon fra Pasvikelva.

Når det i vernebestemmelsene heter at ”ytterligere vassdragsregulering” vil være forbudt, menes det at neddemming av nye områder ikke vil tillates. Fylkesmannen innser at nevnte punkt i vernebestemmelsen er upresist, og har omformulert dette til ”neddemming av nye områder”. Neddemming av nye områder er en type naturinngrep som ikke vil være forenlig med verneformålet for landskapsvernområdet.

Vernebestemmelsene innebærer et generelt forbud mot oppføring av nye bygninger og anlegg i landskapsvernområdet, mens vedlikehold av eksisterende anlegg er tillatt. Etter det fylkesmannen er kjent med er demningene ved Hestefoss og Grensefoss de eneste byggverkene relatert til vassdragsregulering i det foreslåtte landskapsvernområdet. Vernebestemmelsene vil ikke være til hinder for vedlikehold av disse.

Direktoratet for naturforvaltning støtter fylkesmannens merknader og tilråding.

Olje- og energidepartementet påpeker at det på grunn av dammene i området, er behov for en tilføyelse i forskriften til landskapsvernområdet om at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til oppgradering/fornyelse av eksisterende damanlegg med tilhørende hjelpeanlegg. Dette kan f.eks dreie seg om forsterkning av dammen for å tilfredsstille sikkerhetskrav.

Miljøverndepartementet slutter seg til direktoratet. Departementet viser til at verneforslaget ikke legger restriksjoner på dagens kraftproduksjon i Pasvikelva, og at det derfor ikke er foretatt nærmere konsekvensanalyse av kraftproduksjonens samfunnsmessige betydning opp mot kraftproduksjonens konsekvenser for miljøet. Det foreslås å tilføye et pkt i forskriften for landskapsvernområdet i tråd med Oed's merknad. Det presiseres at dette ikke omfatter en økning av reguleringsgrensene e.l.

Vedrørende kraftlinjer vises det til at etter det en er kjent med, er det på vernetidspunktet kun landskapsvernområdet i nordøst som blir berørt av en kraftlinje over en strekning på ca 1,7 km. Departementet vil knytte følgende spesielle kommentar til denne:

Forskriften åpner for drift og vedlikehold av eksisterende kraftlinje. Vedlikehold omfatter blant annet utskifting av komponenter knyttet som liner, isolatorer, master, traverser m.v. i samsvar med anleggets tillatte egenskaper i forhold til konsesjon etter energiloven. Oppsetting av master med annen utforming enn eksisterende anlegg, omfattes normalt ikke av vedlikeholdsbestemmelsen. Ved utskifting av master eller andre komponenter, skal master og komponenter som er mest mulig lik eksisterende benyttes, med mindre overgang til andre typer master og komponenter vil redusere anleggets innvirkning på verneverdiene uten urimelige kostnader eller ulemper for anleggseieren, jf. energiforskriften § 3-4.

Bestemmelsene åpner for at tiltakshaveren kan foreta nødvendig istandsetting ved akutte utfall av anlegget. Ved akutte feil kan det oppstå behov for umiddelbar reparasjon av installasjoner som medfører bruk av motorkjoretøy. I slike tilfeller forutsettes det at motorferdsel skjer mest mulig skånsomt og i tråd med motorferdselslovens bestemmelser.

Det er innført en spesiell unntaksbestemmelse som gjelder oppgradering og/eller fornyelse av kraftledningen for heving av spenningsnivå og øking av linjetverrsnitt når dette ikke forutsetter vesentlige fysiske endringer i strid med verneformålet. Bestemmelsen omfatter tilfeller hvor det oppføres andre typer master, ved oppsetting av større master eller

oppheving av nye liner m.v. som endrer anleggets egenskaper i forhold til hva det er gitt konsesjon til å etablere, og når endringen ikke innebærer en vesentlige fysisk endring i forhold til formålet med vernet. Eksempel på tiltak kan være endring av driftsspenning eller linetykkelse. Oppgraderinger som innebærer bruk av større eller endrede master kan også omfattes dersom det ikke kommer i konflikt med verneverdiene.

Der oppgradering/fornyelse kan innebære en vesentlig fysisk endring i strid med verneformålet, krever tiltaket en særskilt tillatelse etter konkret behandling av søknad. Hvorvidt oppgraderingen eller fornyelsen innebærer en vesentlig fysisk endring i forhold til formålet med vernet må avklares gjennom en konkret vurdering av tiltakets samfunnsmessige betydning satt opp mot hensynet til verneformålet i det enkelte tilfelle. Departementet antar at slike dispensasjoner under normale omstendigheter vil kunne gis. Hensikten med konkret søknad er også å etablere en kontakt i forkant mellom tiltakshaver og forvaltningsmyndigheten for verneområdet med sikte på drøfte avbøtende tiltak slik at mulige negative konsekvenser for verneformålet som følge av anlegget i størst mulig grad reduseres og dermed synliggjøres allerede i søknaden. Hensikten er ikke å diskutere nedleggelse eller dramatiske omlegginger av det eksisterende anlegget, men derimot en mest mulig skånsom utforming og mindre justeringer av anlegget. Opprettholdelse av luftledning i det samme området skal normalt aksepteres. Ved vurderingen skal det legges vekt på tiltakshavers plikter etter energiloven til å sørge for å holde anlegget i tilfredsstillende driftssikker stand, herunder sørge for vedlikehold og modernisering som sikrer en tilfredsstillende leveringskvalitet, samt plikten til ved planlegging, utførelse og drift av kraftledningen å sørge for at allmennheten påføres minst mulig miljø- og landskapsmessige ulemper i den grad det kan skje uten urimelige kostnader eller ulemper for konsesjonæren. Nye kraftledninger krever særskilt tillatelse etter vurdering av konkret søknad. Det presiseres at vurderingen her kan være forskjellig fra situasjoner med oppgraderinger eller fornyelser av anlegg som er i drift på vernetidspunktet. Hvis et planlagt nytt anlegg ikke er i direkte konflikt med verneformålet, kan det gis tillatelse til et slikt tiltak.

6.2.4 Reindrift

Reindriftsforvaltningen Øst-Finnmark v/Områdestyret mener reindriftenes bruksrett må gjelde i verneområdene, og at eventuelle begrensninger av bruksretten må avtales særskilt med distriktet og godkjennes av områdestyret. Nødvendige anlegg som reindriften har behov for, må kunne oppføres etter særskilt avtale. Retten til jakt, fangst og fiske, brensel og trevirke må fortsatt gjelde innenfor de foreslåtte verneområdene.

Fylkesmannen har lagt vekt på å utforme verneforskriftene slik at de ikke vil medføre vesentlige restriksjoner på reindriftenes bruk av områdene. Når det gjelder forholdet mellom reindriftsloven og naturvernloven, vil verneforskrifter etter naturvernloven gjelde foran reindriftslovens bestemmelser dersom det er motsetninger mellom disse, jfr. St.meld. nr. 28 (1991-92) *Om en bærekraftig reindrift*.

I nasjonalparken er det anledning til å bruke nedfalt virke og tørre kvister til bål. Enhver hogst vil forringe urskogspreget i nasjonalparken, og er derfor ikke ønsket. Dersom reindriften har behov for trevirke utover til kaffeblål, mener fylkesmannen at dette kan hogges utenfor nasjonalparken og fraktes inn med snøskuter. De små avstandene tilsier at dette ikke vil medføre nevneverdige ulemper for reindriften.

I landskapsvernområdet kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til oppføring av bygninger, gjerder og anlegg i forbindelse med reindrift. I nasjonalparken kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til ombygging og utvidelse av bygninger når dette ikke medfører endret bruk.

Når det gjelder reingjerder i nasjonalparken, foreslår Fylkesmannen et nytt punkt i verneforskriften som gir adgang til å ombygging eller utvidelse av reingjerder etter søknad. Fylkesmannen ønsker ikke å åpne for at reindriften skal kunne oppføre nye hytter og anlegg i nasjonalparken. I den grad det er behov for nye reindriftshytter i Øvre Pasvik kan disse plasseres utenom områdene som foreslås vernet, eventuelt i det foreslåtte landskapsvernområdet.

Reindriftsforvaltningen er fornøyd med at det er tatt inn bestemmelser om reindriften kan søke om ombygging og utvidelse av reingjerder, og at det kan søkes om barmarkskjøring, og at det vil ligge til rette for å gi flerårige tillatelser

Norske Reindriftssamers landsforbund (NRL) slutter seg til verneforslaget, da de mener reindriften sine interesser er ivaretatt.

Norges naturvernforbund (NNV) er skeptisk til utvidelser av reingjerder, og mener dette må begrenses mest mulig.

Direktoratet for naturforvaltning (DN) støtter fylkesmannens merknader og tilråding. Det vises også til DN's kommentar under 6.2.1 "Verneformål". DN mener reindriften bør ha en viss fleksibilitet mht bygging av reingjerder, og støtter fylkesmannens forslag som åpner for ombygging/utvidelser av reingjerder også i nasjonalparken. Det er likevel viktig å presisere at plasseringen og utformingen av reingjerder skal veies opp i mot konsekvensene for verneverdiene i området.

Kommunal- og regionaldepartementet viser til at reindriften sine rettigheter må tydeliggjøres tilsvarende som i verneområdene i Stabbursdalen dersom ikke lokale forhold tilsier noe annet. Dette gjelder bl.a. forholdet til hyttebygging og uttak av trevirke.

Miljøverndepartementet slutter seg til direktoratet og viser til at området skal kunne brukes til reindrift. Departementet forslår å justere nasjonalparkforskriften slik at reindriften sine rettigheter tydeliggjøres.

Vedrørende reindriften sine eventuelle behov for nye hytter i området, vises det til at reindriftsadministrasjonen og reinbeitedistriktet har hver sin hytte innenfor eksisterende nasjonalpark. Det er til sammen 7 hytter/koier i eksisterende nasjonalpark og i den foreslåtte utvidelsen av parken. Det er derfor lite sannsynlig at reindriften får behov for nye hytter i dette området. Ut ifra nasjonalparkens størrelse og antall eksisterende hytter, er det lite ønskelig å oppføre flere nybygg innenfor en så vidt liten nasjonalpark. Primært bør derfor eventuelle nye hytter oppføres utenfor nasjonalparken. Dersom det likevel blir nødvendig av hensyn til reindriften å oppføre nye hytter innenfor nasjonalparken, kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til dette.

Når det gjelder reindriften sine eventuelle behov for uttak av trevirke til brensel og til eventuelt vedlikehold av reingjerder og annet reindriftsutstyr, understreker departementet at formålet med vernet er å ta vare på et helhetlig skogøkosystem, og at hogst kan forringe urskogspreget i nasjonalparken. Hogst er derfor primært ikke ønskelig. Små avstander tilsier at reindriften sine eventuelle behov for trevirke primært bør kunne hogges utenfor nasjonalparken og eventuelt fraktes inn med snøskuter. Dersom det likevel er nødvendig for reindriften å ta ut bjørk innenfor nasjonalparken, kan det gjøres under forutsetning av at det skjer på en skånsom

måte. Departementet legger til grunn at nødvendig uttak av bjørk i dette området, vil ha et så vidt lite omfang at det ikke vil redusere verneverdiene i vesentlig grad. Departementet anbefaler imidlertid at forvaltningsmyndigheten og reindriftsnæringen samarbeider for å finne fram til lokalitetene som er best egnet for eventuelt uttak.

6.2.5 Regulering av beite

Sametinget mener at dersom DN ved forskrift skal kan regulere beite som kan skade naturmiljøet, kan dette få vidtrekkende konsekvenser. Sametinget kan derfor ikke godta et verneforslag med en slik bestemmelse uten at den har vært utredet og vurdert nærmere. Sametinget krever derfor at bestemmelsen tas ut. Det vises til sedvanerettslig vern, reindriftsloven og internasjonale konvensjoner om urfolks rettigheter.

Fylkesmannen peker på at denne bestemmelsen ikke innebærer at DN skal regulere beitet i området; beitet vil kunne fortsette som før. Bestemmelsen vil imidlertid gjøre det mulig å regulere beitet dersom det skulle oppstå en situasjon der endret beitebruk skulle true med å ødelegge verneverdiene. Dersom det skulle bli aktuelt å anvende denne bestemmelsen vil forskriften utarbeides i samråd med reindriften og være gjenstand for høring.

Norges naturvernforbund mener det er viktig at DN kan regulere beitetrykket.

Direktoratet for naturforvaltning støtter fylkesmannens merknader, og gjør oppmerksom på at denne bestemmelsen er tenkt brukt i forhold til nye former for beite, nye typer beitedyr og ved økt beitepress. Tamreindrift vil i utgangspunktet bli regulert gjennom annet lovverk/bestemmelser. DN tilrår at bestemmelsen om regulering av beite beholdes i forskriftene. For å tilpasse forskriften for landskapsvernområdet til standardforskriften for slike områder, foreslår DN å ta inn at plantelivet skal beskyttes mot skade og ødeleggelse, og endret ordlyden "*Tradisjonelt beite er tillatt*" til "*Beite er tillatt*".

Miljøverndepartementet viser til at § 3 pkt 2.3 i nasjonalparkforskriften og § 3 pkt 2.2. i forskriften til landskapsvernområdet, er standardbestemmelser som generelt har til formål å gi forvaltningsmyndigheten hjemmel til å hindre eventuelt skadelig beiting som følge av f.eks innføring av nye typer beitedyr som fører til at verneverdier går tapt. Det er ikke aktuelt at en slik særskilt forskriftshjemmel skal nyttes for å regulere reinbeite i Pasvik nasjonalpark eller i landskapsvernområdet. I dette tilfellet er dette derfor eksplisitt presisert i forskriften.

6.2.6 Bygninger, stier og løyper

Den Norske Turistforening (DNT) mener det bør være mulig å merke nye stier og løyper uten at disse er omhandlet eller anbefalt i en forvaltningsplan. DNT mener også det bør tilføyes at det kan gis tillatelse til omdisponering/oppføring av bu eller turisthytte for å legge til rette for allmennhetens friluftsliv.

Norges naturvernforbund (NNV) mener nybygg ikke må tillates i nasjonalparken, og utvidelser må vurderes strengt. For både nasjonalparken og landskapsvernområdet må det settes arealbegrensninger på nybygg/utvidelser. NNV ønsker ikke mer tilrettelegging i verneområdene.

Direktoratet for naturforvaltning (DN) peker på at det er viktig at en har en enhetlig og offensiv forvaltning av nasjonalparken. En kan da unngå at utviklingen i parken blir et resultat av mer tilfeldige enkelttiltak. DN mener nettet av stier og løyper av den grunn bør vurderes samlet og etter en plan. DN peker på at verneforskriften for nasjonalparken ikke åpner for

nybygging, og at det generelt for nasjonalparkene i Norge legges opp til en streng praksis når det gjelder omdisponering av bygninger og tekniske inngrep, herunder ombygging/tilbygg. DN mener det ikke er hensiktsmessig å operere med arealbegrensninger i forskriften, men at forvaltningsmyndigheten må gjøre konkrete vurderinger i hvert tilfelle. Det er likevel underforstått at en her snakker om relativt små areal.

Miljøverndepartementet slutter seg til direktoratet.

6.2.7 Skogbruk/hogst

Foreningen Norden Sør-Varanger peker på at det kan bli lønnsomt å drive skogen i Pasvik igjen i framtida, og det henstilles derfor til varsomhet når det gjelder fredning av skog av hensyn til bosettingen i Øvre Pasvik. Foreningen mener eksisterende nasjonalpark langt på vei ivaretar hensynet til vern og opplevelse av urørt skog og hensynet til vitenskapelige formål. Skogbrukssjefen i Finnmark og Kvænangen kommune foreslår at det i verneforskriften for landskapsvernområdet åpnes for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bygging av vinterveier i forbindelse med skogsdrift.

Finnmark fylkeslandbruksstyre mener at hogst også må kunne skje utenom perioden med frossen mark. Det pekes videre på at pengene staten sparer ved at Statskog som grunneier har frasagt seg erstatning for tidligere vern, bør gis som kompensasjon til lokalsamfunnet og settes inn i et næringsfond for Pasvikdalen.

Fylkesmannen viser til at i landskapsvernområdet kan uttak av trevirke/skogsdrift skje etter vernskogbestemmelsen i skogbruksloven. I høringsforslaget var det foreslått at hogst bare kunne skje på frossen mark. Dette var en bestemmelse som skulle hindre kjøreskader i dette overveiende myrlendte området. Fylkesmannen foreslår å gjøre bestemmelsen mindre streng, slik at i områder med tørr skogbunn kan hogst skje uavhengig av frostforholdene. Fylkesmannen anser at bygging av vinterveier vil bidra til at tømmertransport i landskapsvernområdet kan skje skånsomt, slik at skogbunnen i liten grad skades. Fylkesmannen imøtekommer derfor Skogbrukssjefens forslag, og inkluderer et slikt punkt i vernebestemmelsen.

Etter nærmere vurdering i forhold til innkomne merknader, mener fylkesmannen at det sentrale verneformålet for nasjonalparken, som er å verne urskog, krever mer presise og konsekvente bestemmelser knyttet til uttak av trevirke enn bestemmelsene som står i høringsdokumentet. I bestemmelsen om bruk av trevirke til bål er det presisert at bruk av nedfalt virke og tørre kvister er tillatt med unntak av tørrfuruer. Bestemmelsene om at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til uttak av trevirke til brensel for hytter og til reparasjon av reingjerder er tatt ut. Det er korte avstander fra nasjonalparken til egnete områder der trevirke kan tas ut i henhold til skogbruksloven. Fylkesmannen mener derfor at i den grad det er behov for trevirke til slike formål i nasjonalparken, kan dette enkelt fraktes inn i nasjonalparken fra nærområdene.

Fylkesmannen mener at det ikke er urimelig å kanalisere de pengene staten sparer i erstatning for vern av Svartåsen tilbake til lokalsamfunnet for eksempel i form av et næringsfond.

Norges naturvernforbund (NNV) støtter fylkesmannen i at hogging av ved må skje utenfor nasjonalparken. NNV mener det må presiseres i forskriften for nasjonalparken at ved til bål ikke skal hentes fra liggende og stående tørrfuruer. Dette fordi slike tørrfuruer er svært viktig for artsmangfoldet. NNV uttaler at det må legges større begrensninger på skogsdrift i landskapsvernområdet og foreslår bl.a: ikke hogst nærmere enn 100 m til myrer, vann og

bekker; hogst kun utenfor hekkesesongen; kun plukkhogst og naturlig foryngelse tillates; hogst og transport i forbindelse med hogst må kun skje på frossen mark. For landskapsvern-området må det dessuten presiseres at både liggende og stående død furu er fredet.

Norges landbrukshøgskole (NLH) mener at en må kun nytte meget skånsomme hogstformer i landskapsvernområdet. Arbeidet bør skje på frossen mark.

Statsskog mener at som følge av endrede rammebetingelser er det ikke lenger mulig å drive lønnsomt skogbruk i Pasvik i den form det hadde tidligere. Statskog har tro på at skogressursen utenom nasjonalparken vil kunne nyttes til ulike nisjeproduksjoner. Statskog har også tro på at det, uavhengig av mellomriksvei, vil være mulig å få til næringsaktiviteter på grunnlag av ressursene i Pasvik og Pasviks ry som "villmark". Statskog slutter seg til fylkesmannen synspunkt om at pengene staten sparer i erstatning for vern av Svartåsen, kanaliseres tilbake til lokalsamfunnet.

Landbruksdepartementet som også har hatt saken til uttalelse i den sentrale høringen, viser til at de skogbruksmessige virkningene av vernet, både økonomisk og sysselsettingsmessig, i nasjonal sammenheng er relativt begrenset.

Direktoratet for naturforvaltning (DN) er enig med fylkesmannen i at hogst i det foreslåtte landskapsvernområdet kan skje i henhold til vernskogbestemmelsene i skogbruksloven. DN vil også nevne at det er et krav at all hogst skal være godkjent av forvaltningsmyndigheten på forhånd. Etter DN's mening er fylkesmannens forslag til forskrift klar på at tørrfuru ikke skal brukes til bål. DN foreslår derfor ikke å endre forskriften på dette punktet.

Miljøverndepartementet slutter seg til direktoratet. Vedrørende tilbakeføring av såkalte erstatningsmidler som er spart til lokalsamfunnet, vil departementet bemerke at pr. i dag er det slik at grunneier får erstatning etter vanlige regler. Det vises for øvrig til kap 5 *Forvaltning, økonomiske og administrative konsekvenser*.

6.2.8 Dyrelivet

Fylkesmannen uttaler at med unntak av at jaktforbudet i eksisterende nasjonalpark vil opprettholdes, vil det ikke være spesielle restriksjoner på jakt og fiske i det aktuelle området. Som det framgår av høringsdokumentet ønskes jaktforbudet i eksisterende nasjonalpark opprettholdt fordi området er et av svært få områder i fylket hvor det ikke foregår jakt. Området har stor verdi som referanseområde, samtidig som det er av stor verdi i seg selv å bevare det naturlige dyrelivet i dette ellers urørte skogøkosystemet. Jaktpresset i Pasvik er høyt. Et fortsatt jaktforbud i eksisterende nasjonalpark vil derfor også sikre et av de viktigste oppvekstområdene for jaktbart vilt i Pasvik. Dessuten er dagens jaktbestemmelser godt befestet og oppfattes av fylkesmannen som akseptert av brukerne.

SABIMA mener innførsel av vilt bør gjelde alle artsgrupper. Det bør være forbehold om at jakt drives uten bruk av motorisert transport. SABIMA stiller spørsmål ved nødvendigheten av forbud mot kalking i verneområdene.

Norges Jeger og Fiskerforbund (NJFF) mener prinsipielt at det ikke er grunnlag for restriksjoner på jakt i verneområder hvis det ikke er en direkte konsekvens av verneformålet. NJFF er imidlertid kjent med at det er bred aksept for et jaktforbud i den eksisterende nasjonalparken, og at det har funksjon som referanseområde det er ønskelig å føre videre. NJFF forutsetter at forvaltningen aktivt følger opp og kartlegger effekten av et slikt område uten jakt. NJFF ønsker ikke at DN kan regulere jakttidene i verneområder, og forutsetter at det kan drives jakt og fiske i disse områdene etter samme regler som i dag.

Norges naturvernforbund (NNV) støtter forslaget om jaktforbud i eksisterende nasjonalpark, men mener at forbudet også bør gjelde i utvidelsesområdene inkludert landskapsvernområdet.

Imidlertid mener NNV at jakt på elg (for å unngå skader på furu), mårhund og bisamrotte bør tillates i hele området.

Norges landbrukshøgskole støtter forslaget om at kun elgjakt tillates.

Direktoratet for naturforvaltning har endret forskriften for nasjonalparken slik at ordlyden mht innføring av nye dyrearter er tilpasset forskriftsmalen for nasjonalparker: "*Utsetting av dyr på land og i vatn er forbudt.*" Mårhund og bisamrotte er arter som ikke er en naturlig del av faunaen i Pasvik, og det er ikke ønskelig at disse artene etablerer seg i området. I og med at det er jaktforbud i eksisterende nasjonalpark, og dette ønskes videreført, bør etter DNs mening eventuell jakt på disse artene i dette området skje som ledd i forvaltningen av området. DN har derfor ikke endret forskriften mht jakt. DN støtter for øvrig fylkesmannens merknader.

DN vurderer det slik at brukt med fornuft, vil beltedrevet elgtrekk ha liten negativ effekt på markforholdene, og har ikke endret forskriften på dette punktet. DN peker også på at det må innhentes tillatelse til slik bruk, jf fylkesmannens merknad under 6.2.11 "*motorferdsel*". DN viser til at det er generelt forbudt med kalking i nasjonalparker dersom det ikke er drevet kalking i området før vernetidspunktet. Bestemmelsen som sier at DN kan totalfredre arter i delene av nasjonalparken der jakt er tillatt, følger av viltloven. Bestemmelsen er derfor unødvendig og er tatt ut i denne forbindelse slik at forskriften blir i samsvar med standardmalen.

Miljøverndepartementet slutter seg til direktoratet. og viser til at også reindriftsrettens regler knyttet til jakt og fiske gjelder.

6.2.9 Kulturminner

Sametinget foreslår at ordlyden "*Kulturminner*" endres til "*Kulturminner og kulturmiljø*", og at punktet om kulturminner/kulturmiljø godt kan være identiske for nasjonalparken og landskapsvernområdet. For at ikke forvaltningsmyndigheten for nasjonalparken skal forveksles med forvaltningsmyndigheten for kulturminner, mener Sametinget at teksten "*Forvaltningsmyndighetene kan gi tillatelse til restaurering og skjøtsel av kulturminner*" bør endres til "*Kulturminnemyndighetene kan gi tillatelse til...*".

Sametinget mener verneforslaget vil kunne styrke vernet av kulturminnene i området. Nasjonalparkstatus kan på den annen side gi økt ferdsel og dermed økt slitasje på kulturminner og kulturmiljø. En forvaltningsplan for området kan redusere dette problemet.

Fylkesmannen er enig i at ordlyden i vernebestemmelsene for nasjonalparken kan endres fra "*Kulturminner*" til "*Kulturminner og kulturmiljø*". På bakgrunn av merknader fra Sametinget er vernebestemmelsene for nasjonalparken og landskapsvernområdet presisert at forvaltningsmyndighetene *i samråd med kulturminnemyndighetene* kan gi tillatelse til restaurering og skjøtsel av kulturminner.

Direktoratet for naturforvaltning (DN) peker på at kulturmiljøbegrepet er svært vidt og lite egnet der vern av natur er hovedformålet. Begrepet er heller ikke brukt i naturvernloven, der det er vern av kulturminner som nevnes. DN ønsker derfor ikke å innføre kulturmiljøbegrepet i forskriftene for verneområdene, og har foreslått å endre forskriftene på dette punktet. DN vurderer det unødvendig å henvise til at kulturminnemyndighetene skal inn i behandlingen av saker som berører kulturminner, da dette følger av forvaltningslovens bestemmelser. DN har strøket punktet om kulturminner fra forskriften for landskapsvernområdet for å tilpasse forskriften til standardforskriften for slike områder.

Miljøverndepartementet slutter seg til direktoratet. Departementet forutsetter et tett samarbeid mellom kulturminnemyndighetene og naturforvaltningsmyndighetene når det gjelder forvaltningen og behandlingen av enkeltsaker knyttet til kulturminner innenfor nasjonalparken og landskapsvernområdet. Det legges opp til at restaurering og skjøtsel knyttet til både fredete og ikke fredete kulturminner og til naturverdiene, skal skje på en slik måte at både natur- og kulturminneverdier ivaretas på best mulig måte. Tiltak knyttet til forvaltning av kulturminner må derfor avklares med forvaltningsmyndigheten for verneområdene slik at det ikke oppstår konflikt med verneformålet etter naturvernloven.

Nasjonalparkforskriftens § 3 pkt 4 vedrørende kulturminner, er kun en presisering i forhold til kulturminnelovens bestemmelser som også gjelder innenfor områdene som nå foreslås vernet etter naturvernloven. Departementet vil understreke at inngrep, restaurering og skjøtsel knyttet til kulturminner som er fredet i medhold av kulturminneloven, bare kan skje etter tillatelse fra kulturminnemyndighetene. Som nevnt over, må også slike tiltak avklares med forvaltningsmyndigheten for verneområdene slik at det ikke oppstår konflikt med verneformålet etter naturvernloven.

6.2.10 Militær operativ virksomhet

Forsvarets bygningstjeneste Region Nord-Norge (FBTNN) viser til at Forsvarets aktivitet i det aktuelle området er grensevakthold, inkludert motorisert patruljering, og at dette er å betrakte som militær operativ virksomhet og derfor skal unntas fra vernebestemmelsene, jfr. St.meld. nr. 62 (1991-92). FBTNN peker på at Schengenavtalen antakelig vil revideres med jevne mellomrom, noe som vil medføre at infrastruktur og grensevakthold vil måtte tilpasses nye krav. Utbygging og vedlikehold av slik infrastruktur er å betrakte som militær operativ virksomhet, og må unntas fra vernebestemmelsene.

Naturvernforbundet i Sør-Varanger (NSV) og NNV mener punktet som gir unntak for "militær operativ virksomhet" i vernebestemmelsen, må endres slik at det blir klarere presisert hvilken motorisert ferdsel som tillates, at det skal benyttes faste traséer og hvilke fysiske tiltak som kan gjennomføres. NSV mener også at Schengen-avtalen fjerner behovet for spesielle grensepasseringssteder mellom medlemslandene, og at snøskuterløypa til Pillolapporten derfor bør nedlegges.

Fylkesmannen har lagt vekt på å utforme verneforskriftene slik at de ikke vil medføre vesentlige restriksjoner på forsvarets bruk av områdene. Når det gjelder forholdet mellom Forsvaret og områder vernet etter naturvernloven, vil Fylkesmannen påpeke at vernebestemmelsene er avgjørende for hvilken bruk Forsvaret kan gjøre av naturvernområdene. Forsvaret kommer ikke i en særstilling i forhold til andre brukere, og må innordne seg de restriksjoner vernebestemmelsene setter, jfr. St.meld. nr. 62 (1991-92). Fylkesmannen presiserer at ferdsel i forbindelse med Forsvarets militære operative virksomhet kun tillates dersom ferdselen er nødvendig. Fylkesmannen er innforstått med at grenseovervåking faller inn under begrepet militær operativ virksomhet, som kvalifiserer til unntak fra vernebestemmelsene.

Fylkesmannen har presisert i forskriftene at ferdsel i forbindelse med Forsvarets militære operative virksomhet, skal være nødvendig. For å minimere skadevirkningene av motorisert ferdsel i forbindelse med grenseoppsyn, foreslår fylkesmannen en bestemmelse for landskapsvernområdet om at motorisert ferdsel i forbindelse med nødvendig grenseoppsyn, som en hovedregel skal skje langs faste traséer godkjent av forvaltningsmyndigheten.

I det foreslåtte landskapsvernområdet er det i vernebestemmelsene gitt adgang til vedlikehold av eksisterende bygninger og anlegg. I tillegg kan det etter søknad føres opp nye bygninger og anlegg i forbindelse med Forsvarets operative virksomhet. I nasjonalparken er det forbud mot oppføring av nye bygninger og anlegg. Dette vil ikke berøre forsvarets forpliktelser i forhold til Schengenavtalen, da nasjonalparken etter fylkesmannens forslag til avgrensning, ikke vil grense mot Russland andre steder enn akkurat ved Treiksrøysa.

Forsvarsbygg uttaler at unntaket for operativ militær virksomhet gjør at Forsvaret ikke har merknader til verneforslaget. Forsvarsbygg uttaler også at Forsvaret vil innordne seg til de bestemmelsene som følger av planene.

Den norske turistforening mener Forsvarets behov utover skipatrulje og annen ikke-motorisert virksomhet bør så langt som mulig legges utenom verneområdene.

Direktoratet for naturforvaltning ser Forsvarets behov i området. DN vil presisere at vernebestemmelsene er avgjørende for hvilken bruk Forsvaret kan gjøre av naturvernområdene, og at konflikt med verneinteressene bør unngås når dette er mulig. Det vises for øvrig til 6.1. *Merknader til verneforslag og avgrensning* hvor DN går inn for en utvidelse av nasjonalparken som ikke berører Forsvarets trasé. DN støtter for øvrig fylkesmannens merknader og tilråding.

Forsvarsdepartementet påpeker at nye oppgaver gjennom Schengenavtalen kan føre til nye krav til infrastruktur og grenseovervåking. Nasjonalparkforskriften bør derfor ta høyde for fremtidig mulighet for utbygging og vedlikehold av militær operativ virksomhet i denne forbindelse.

Miljøverndepartementet slutter seg til Direktoratet for naturforvaltning. Vedrørende forsvarets behov, vil departementet vise til forskriften for nasjonalparken § 3 pkt 6.2 som åpner for nødvendig motorferdsel i forbindelse med militær operativ virksomhet bl.a. ved etterprøving av forsvarsplaner og ved drift og vedlikehold av forsvarets installasjoner i området. Når det gjelder eventuelle fremtidige behov som følge av Schengen - avtalen, foreslås dette innarbeidet i nasjonalparkforskriften § 3 pkt 1.3 e.

6.2.11 Motorferdsel

Fylkesmannen viser til at det i nasjonalparken er tillatt å bruke snøscooter i forbindelse med reindrift. Reindriftens barmarkskjøring i det aktuelle området er svært begrenset, men det kan oppstå behov for slik kjøring i forbindelse med reparasjon av gjerder. Fylkesmannen har derfor tilføyd et punkt i verneforskriften om at motorferdsel på barmark i forbindelse med utøvelse av reindrift kan tillates etter søknad. Fylkesmannen tilrår også at forskriften endres slik at bruk av beltedrevet elgtrekk må ha tillatelse fra forvaltningsmyndigheten.

Etter at Norge ble medlem i Schengen-samarbeidet, har kravet om spesielle grensepasseringssteder til Finland opphørt. Dette innebærer at grensepassering til Finland i Pasvik ikke lenger må skje over Pilola. Fylkesmannen ser det som prinsipielt uheldig med snøscooterløype i nasjonalparken, og mener løypa bør legges om slik at den ikke berører den framtidige nasjonalparken. En ønsker derfor likevel ikke å åpne for scooterløype over Pilola slik det opprinnelig var foreslått i verneforskriften. Fylkesmannen vil ta initiativ overfor Sør-Varanger kommune og finske myndigheter med sikte på å få etablert en ny snøscooterforbindelse til Finland. Fylkesmannen ser det som ønskelig at lokalbefolkningen fortsatt får anledningen til å bruke snøscooter for å besøke slekt og venner i Finland. Dersom det viser seg å være vanskelig å få til en alternativ scooterløype til Finland som dekker

lokalbefolkningens behov, har fylkesmannen med hjemmel i verneforskriftens generelle unntaksbestemmelse, anledning til å gi tillatelse til kjøring etter dagens trasé over Pilola.

I landskapsvernområdet vil motorisert ferdsel kunne skje i henhold til lov om motorferdsel i utmark.

Reindriftsforvaltningen mener det ligger vel til rette for at det kan gis flerårige tillatelser til barmarkskjøring for reindriften dersom kjøringen skjer med hjemmel i reinbeitedistriktets distriktsplan.

Norges naturvernforbund (NNV), Norges Jeger- og fiskeforbund (NJFF), FRIFO, Den norske turistforening (DNT) og SABIMA går mot videreføring av snøscooterløypa til Pilola i nasjonalparken. NNV og DNT går i mot at barmarkskjøring kan tillates innenfor parken. NJFF mener motorisert ferdsel i nasjonalparken bør begrenses til et minimum. DNT mener reindrifta i likhet med andre bør innhente tillatelse for motorferdsel på vinterføre, og at barmarkskjøring i utgangspunktet bør være forbudt. Grensen for lavtflyging bør heves til 1000 m over bakken. FRIFO forutsetter en restriktiv praksis ved dispensasjoner for motorferdsel i verneområdene, spesielt i forhold til barmarkskjøring.

Direktoratet for naturforvaltning (DN) viser til at Schengenavtalen trådte i kraft etter at verneforslagene var sendt på lokal høring. Spørsmålet om alternative snøscootertraséer utenfor verneforslaget, kom derfor opp etter at saken var sendt på høring. I fylkesmannens tilråding ligger det inne at det vil være mulig å få dispensasjon til å nytte den gamle traséen til Pilola dersom det ikke skulle finnes en ny alternativ trasé. DN støtter fylkesmannen i dette. Etter DN's mening gjør dette at realiteten i forskriftsendringen i forhold til det som ble sendt på høring, ikke er av en slik karakter at det kreves en ny høring. DN vil peke på at motorisert ferdsel på barmark kan medføre uheldig slitasje med skjemmende sår og spor som vil komme i konflikt med formålet med vernet. DN ser, i likhet med fylkesmannen, at reindriften unntaksvis kan ha behov for transport i området også i barmarksesongen. I forslag til verneforskrift for nasjonalparken er det derfor gitt en åpning for at forvaltningsmyndighetene kan gi tillatelse til slik kjøring. Denne kjøringen skal imidlertid bare være knyttet til nødvendig bruk i forbindelse med utøvelse av reindrift. DN mener at man gjennom verneforskriftene har et tilfredsstillende virkemiddel for å kunne regulere motorferdsel. Lavtflygingsforbudet følger standardbestemmelsen for nasjonalparker. DN mener punktet som sier at motorisert ferdsel i landskapsvernområdet kan skje i henhold til lov om motorferdsel i utmark, er av opplysende karakter, og derfor ikke nødvendig å ha med i forskriften. DN støtter for øvrig fylkesmannens merknader og tilråding.

Miljøverndepartementet slutter seg til direktoratet. Departementet anbefaler imidlertid at det av hensyn til opplysningsbehovet framgår av forskriften til landskapsvernområdet at motorferdsel kan skje i henhold til lov om motorferdsel i utmark. Når det gjelder reindriftens behov for motorferdsel mener departementet, at det kan det legges opp til en praksis med flerårige tillatelser som del av godkjent reinbeitedistriktsplan i henhold til reindriftsloven slik at næringen kan utøves på tilfredsstillende måte.

6.2.12. Ferdsel

Statskog Finnmark jordsalgskontor, v/Jordsalgstyret foreslår at i landskapsvernområdet må også småskalaturisme ha særskilt tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Dette bør framgå av verneforskriften.

Fylkesmannen mener begrepet ”småskalaturisme” er upresist, og at det opprinnelige forslaget sikrer tilstrekkelig kontroll med større arrangement og organisert ferdsel i området. For å unngå forstyrrelse av dyre- og fugleliv har fylkesmannen gjennom forvaltningsplanen for nasjonalparken søkt å kanalisere ferdselen i nasjonalparken. Det er ikke grunn til å tro at en utvidelse av nasjonalparken vil medføre en stor økning av ferdselen. Med et større verneområde vil en i større grad kunne skjerme sårbare deler av nasjonalparken ved å kanalisere trafikken til områder som i større grad tåler ferdsel. Regulering av ferdselen i nasjonalparken vil bli fulgt opp i en kommende forvaltningsplan.

Friluftsrådernes Landsforbund (FL) poengterer betydningen av at det legges unødige restriksjoner på vanlig friluftsliv. FL mener ordet ”organisert” i verneforskriften bør strykes, og at det er unødvendig at ideelle lag og foreninger, skoler m.v. må melde fra om bruk av nasjonalparken. FL mener også det ikke er behov for at store idrettsarrangementer, teltleirer og lignende må ha særskilt tillatelse i landskapsvernområdet.

Norges Jeger og Fiskerforbund (NJFF) mener det ikke bør være svært strenge rammer omkring mulighetene for å utøve det tradisjonelle friluftslivet i verneområder. Det bør ikke legges opp til regler for ”organisert turvirksomhet” som på generelt grunnlag vanskeliggjør denne typen virksomhet. NJFF er meget skeptisk til at DN skal kunne regulere ferdsel i nasjonalparken.

Den Norske Turistforening (DNT) mener det bør presiseres at dyrelivet ikke må forstyrres *unødig*. DNT mener det vil være mer hensiktsmessig at ideelle lag og foreninger og lignende har et rapporteringsansvar til forvaltningsmyndigheten etter hver sesong framfor meldeplikt i forkant av turene. Ved eventuell omlegging/nedlegging av løyper og stier og innføring av ferdselsforbud, uttaler DNT at det i forskriften tas med krav om dokumentasjon der ulemper og fordeler ved friluftslivet veies mot hverandre.

Direktoratet for naturforvaltning (DN) har endret ordlyden i forhold til ferdsel slik at denne er mer i tråd med gjeldende forskriftsmal for nasjonalparker. Dette innebærer bl.a. at forskriften ikke er til hinder for tradisjonell turvirksomhet til fots i regi av skoler, barnehager, ideelle lag og foreninger. Annen organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet, må ha særskilt tillatelse. DN ønsker å videreføre at DN i deler av nasjonalparken og landskapsvernområdet skal kunne regulere ferdsel som kan være til skade for naturmiljøet. Bestemmelsen vil kun være aktuell dersom ferdsel er en direkte trussel mot verneverdiene.

Arbeids- og administrasjonsdepartementet viser til at det må være hensynet til naturmiljøet og ikke de organisatoriske forholdene for ferdsel som må være avgjørende for ferdselsrettighetene i området.

Miljøverndepartementet slutter seg til direktoratet og presiserer at det er hensynet til naturmiljøet som er avgjørende for hvilke typer ferdsel som kan tillates i nasjonalparken. Med bakgrunn i Høyesteretts dom av 10. september 2002 (238-2002) er det foretatt en presisering i forskriften om ferdsel i forbindelse med skjøtsels- og forvaltningstiltak. Det er her presisert at det etter denne bestemmelsen kun kan gjennomføres ferdsel knyttet til skjøtsels- og forvaltningstiltak som er bestemt av forvaltningsmyndigheten for verneområdet.

6.2.13 Andre saksområder i verneforskriftene

Skogforsk gjør oppmerksom på at de har forsøksfelt innenfor de aktuelle områdene.

Direktoratet for naturforvaltning viser til at det kan gjøres unntak for vitenskapelige undersøkelser dersom dette ikke strider mot verneformålet.

Miljøverndepartementet slutter seg til direktoratet.

Av hensyn til støy har Direktoratet for naturforvaltning i tråd med standardbestemmelsene for landskapsvernområder og nasjonalparker tatt med i forskriftenes § 3 henholdsvis pkt 6.2 og 7.2, at det ikke er tillatt med bruk av motor på modellfly, modellbåt og lignende.

Miljøverndepartementet slutter seg til direktoratet.

6.3 Merknader vedrørende forvaltning av verneområdene

6.3.1 Forvaltningsplan

Naturvernforbundet i Finnmark (NFF) peker på at det er viktig med informasjonsarbeid knyttet til nasjonalparken, og i denne sammenheng vil en forvaltningsplan og et nasjonalparksenter være sentralt.

Fylkesmannen viser til at arbeidet med å lage en felles forvaltningsplan for verneområdene i Øvre Pasvik, vil være en prioritert oppgave etter et vernevedtak.

Reindriftsforvaltningen ber om at reindriften trekkes aktivt inn i arbeidet med forvaltningsplanen, og at distriktsplanen til reinbeitedistrikt 5A/5C blir tatt inn som en viktig del av grunnlaget for planen.

Den Norske Turistforening mener det i arbeidet med forvaltningsplanen må vurderes tiltak som muliggjør flerbruk mellom ulike friluftslivsformer.

Norges Jeger og Fiskerforbund mener det er viktig at det snarest utarbeides en forvaltningsplan for verneområdene.

SABIMA påpeker at det er avgjørende at forvaltningsplanen for landskapsvernområdet inneholder retningslinjer som tar tilstrekkelig hensyn til skogen.

Direktoratet for naturforvaltning (DN) er enig med instansene som uttaler at en forvaltningsplan for begge områdene bør utarbeides raskt etter et vernevedtak. DN vil peke på at relevant grunnlagsmateriale vil være viktig i utarbeidelsen av en forvaltningsplan.

Miljøverndepartementet viser til at forvaltningsplan bør utarbeides så raskt som mulig etter at vernevedtaket er fattet. For å utvikle gode samarbeidsrelasjoner og sikre en god forvaltning av området er det viktig at både lokalsamfunnet og andre berørte parter som bl.a samiske interesser, reindriftsmyndigheter og Forsvaret deltar i utarbeidelsen av forvaltningsplanen. Dersom det foreligger distriktsplaner for reindriften, vil disse være viktige grunnlagsdokumenter i arbeidet med forvaltningsplanen.

6.3.2 Forvaltning og oppsyn

Naturvernforbundet i Sør-Varanger (NVS) mener at det er av avgjørende betydning at det etableres et apparat til å ivareta forvaltning og oppsyn med verneområdene. Det foreslås at Forsvaret kan bidra i håndhevelse av vernebestemmelsene. NVS er skeptisk til å overlate ansvar til kommunen ut fra dårlige erfaringer fra andre steder. NVS mener at naturoppsynet bør ivaretas av en statlig etat som ikke er for lett påvirkelig av populistiske hensyn i lokalmiljøet.

Fylkesmannen viser til at forvaltning og oppsyn av verneområdene vil bli nærmere behandlet i forbindelse med utarbeiding av forvaltningsplan for disse områdene. I dag er ansvaret for

oppsyn tillagt Statskog ved Fjelltjenesten, men fylkesmannen ser ikke bort fra at andre løsninger kan bli aktuelle i framtida. Etter dagens regelverk er det for øvrig bare forvaltningen av landskapsvernområdet som vil kunne overdras til kommunen.

Statskog mener samarbeidsavtalene mellom SNO og Statskog Fjelltjenesten gir en god løsning for oppsyn i verneområdene.

NNV kan ikke støtte kommunal forvaltning av nasjonalparken, og er også skeptisk til kommunal forvaltning av landskapsvernområdet, NNV mener fylkesmannen må være forvaltningsmyndighet.

NLH mener fylkesmannen generelt vil ivareta nasjonale miljøoppgaver bedre enn kommunene, og at fylkesmannen bør forvalte alle verneområdene.

Direktoratet for naturforvaltning viser til brev av 26.10.1998 hvor direktoratet åpnet for at kommunene kan søke om å overta forvaltningsansvar for naturreservater, landskapsvernområder og naturminner. Delegering av forvaltningsansvaret for landskapsvernområdet kan på bakgrunn av dette overføres Sør-Varanger kommune hvis kommunen ønsker det. Dersom kommunen ikke ønsker det, tilrås at forvaltningsmyndigheten både for landskapsvernområdet og nasjonalparken legges til Fylkesmannen. Direktoratet viser for øvrig til at det er valgt ut fire områder hvor det skal utprøves ulike modeller for lokal medvirkning i forvaltningen av større verneområder. Miljøvernmyndighetene vil avvente erfaringen fra disse prøveområdene før eventuelle nye retningslinjer for forvaltning av nasjonalparker utarbeides.

Direktoratet viser til at oppsynsoppgavene i den eksisterende Øvre Pasvik nasjonalpark har blitt ivaretatt av Statskog/Fjelltjenesten gjennom avtale om tjenestekjøp fra Fylkesmannen. DN har tidligere anbefalt at det i forbindelse med utvidelsen av Stabbursdalen nasjonalpark blir etablert en ny SNO-stilling i Lakselv. Denne stillingen mener DN også vil kunne utnyttes som en "fellesressurs" for de øvrige nasjonalparkene i Finnmark, og at stillingen dermed vil kunne ivareta statlige naturoppsynsoppgaver også i Øvre Pasvik nasjonalpark i samarbeid med Fjelltjenesten. DN mener derfor at oppsynsbehovet i den nye utvidete Øvre Pasvik nasjonalpark kan dekkes av ny SNO-stilling for nasjonalparkene i Finnmark (med primærområde i Stabbursdalen), kombinert med økt tjenestekjøp fra Statskog Fjelltjenesten. Tjenestekjøpet bør økes med vel et halvt årsverk for å løse nye oppgaver i den utvidete nasjonalparken og i landskapsvernområdet.

Miljøverndepartementet vil bemerke at dagens oppsynsordning med Statskog/Fjelltjenesten videreføres. En eventuell supplerings gjennom etablering av en ny stilling knyttet til SNO, må vurderes fortløpende i forhold til gjeldende budsjett rammer for SNO sett i forhold til hvor det er størst behov for å lokalisere eventuelle nye SNO stillinger.

6.3.3 Rådgivende utvalg

Naturvernforbundet i Finnmark støtter vernebestemmelsen som gjør det mulig å opprette et rådgivende utvalg for forvaltningen av verneområdene.

Norges naturvernforbund (NNV) mener naturvernorganisasjonene må bli forespurt om å få være med i et rådgivende utvalg.

Norges Jeger og Fiskerforbund mener det bør opprettes et rådgivende utvalg med representasjon fra lokale aktører.

Den norske turistforening (DNT) ønsker å være med i det rådgivende utvalget.

Direktoratet for naturforvaltning viser til at det er viktig at lokalsamfunnet trekkes mer aktivt med i forvaltningen av nasjonalparkene. Dette vil være nyttig både for å sikre lokal forankring

i forvaltningen av nasjonalparken, og for å dra nytte av kunnskap som ofte bare finnes lokalt. I denne sammenheng kan en ordning med rådgivende utvalg ha en viktig funksjon. Det finnes erfaringer med flere former for sammensetning av slike utvalg, og at mange av disse fungerer bra. Sammensettingen av et rådgivende utvalg må vurderes bl.a. ut fra brukerinteresser og forvaltningsmessige utfordringer. DN viser til at det er forvaltningsmyndighetens formelle ansvar å utpeke et rådgivende utvalg for nasjonalparkene, eventuelt med tilliggende landskapsvernområder.

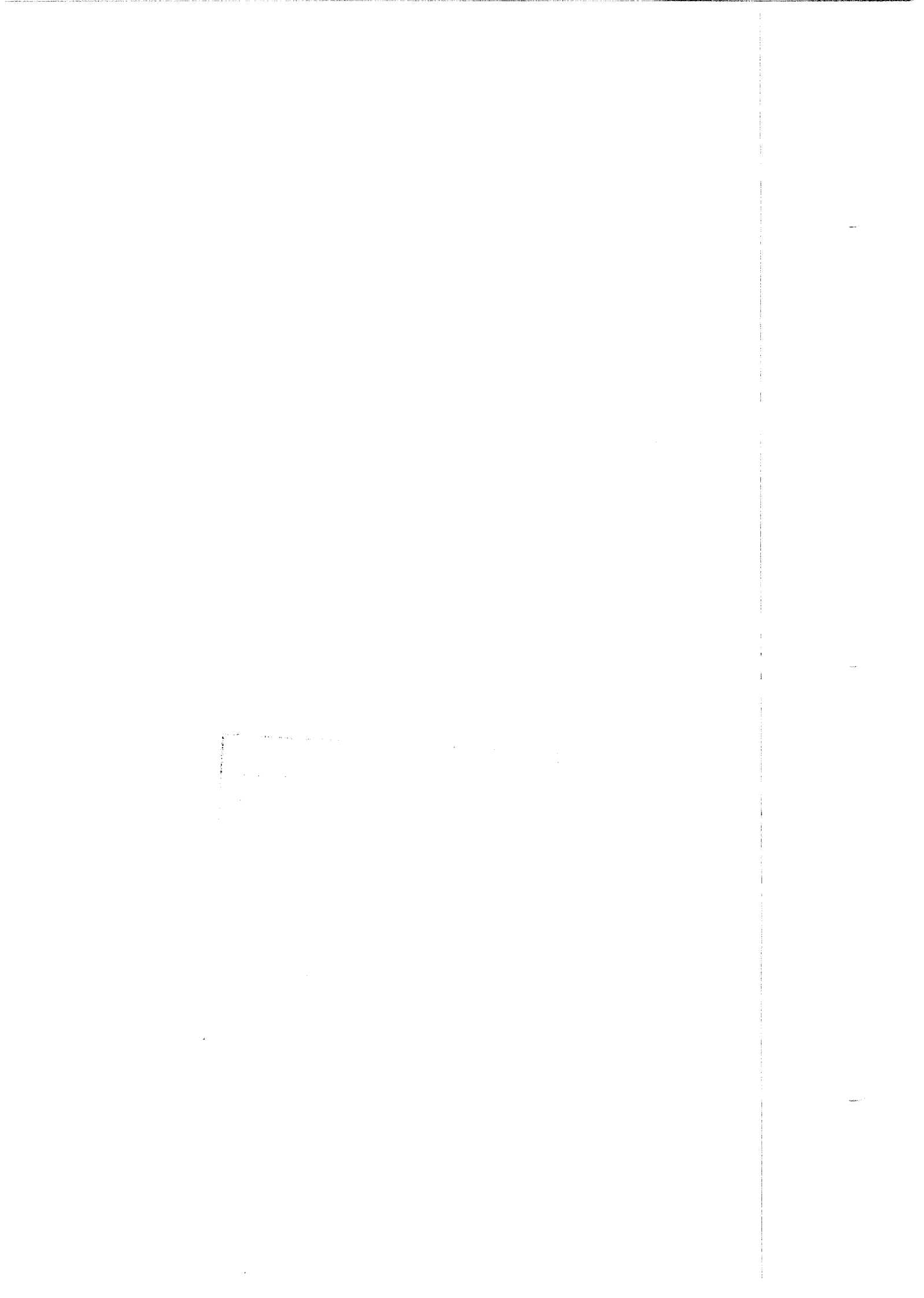
Miljøverndepartementet slutter seg til direktoratet og understreker viktigheten av at det i dette tilfellet opprettes et rådgivende utvalg. Både lokalsamfunnet og andre berørte parter som bl.a samiske interesser, reindriftsmyndigheter og forsvaret bør delta i det rådgivende utvalget.

Miljøverndepartementet

tilråd

1. Forskrifter om vern av Øvre Pasvik i Finnmark fylke fastsettes i samsvar med vedlagte forslag (vedlegg 1 og 2).
2. Samtidig oppheves kgl.res. av 6. februar 1970 om opprettelse av Øvre Pasvik nasjonalpark i Sør-Varanger kommune i Finnmark.

Sendes tilbake til N-avdelingen
Det attesteres at denne gjenpart er
i samsvar med kongelig resolusjon
av 29.8.2003
Statsrådets kontor. 8.11.2003
Elin Kristiansen

**FORSKRIFT OM VERN AV ØVRE PASVIK NASJONALPARK/
BÁHČAVEAJI ÁLBMOTMEAHCCI i SØR-VARANGER KOMMUNE I
FINNMARK FYLKE.**

Fastsatt ved kongelig resolusjon av 29. august 2003 med hjemmel i lov av 19. juni 1970 nr 63 § 3, jfr § 4 og §§ 21, 22 og 23. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 AVGRENSING

Verneområdet berører følgende gnr/bnr/fnr:

- statsgrunn gnr/bnr: 15/1, 16/1
- festetomter på statsgrunn gnr/bnr/fnr: 15/1/32, 15/1/33, 15/1/34, 16/1/106

Nasjonalparken dekker et totalareal på ca 119 km²

Grensene for nasjonalparken fremgår av vedlagte kart i målestokk 1:50 000, datert Miljøverndepartementet august 2003. De nøyaktige grensene for nasjonalparken skal oppmerkes i terrenget. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Kartet og verneforskriften skal oppbevares i Miljøverndepartementet, i Direktoratet for naturforvaltning, hos Fylkesmannen i Finnmark og i Sør-Varanger kommune.

§ 2 FORMÅL

Formålet med Øvre Pasvik nasjonalpark er å ta vare på et stort, sammenhengende barskogområde som i det vesentlige urørt i forhold til tekniske inngrep, ta vare på et skog-økosystem med et egenartet og variert biologisk mangfold, sikre variasjonsbredden av naturtyper i regionen samt ta vare på landskapsformer, særpregede geologiske forekomster og kulturminner.

Ivaretakelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift, naturopplevelse og utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

§ 3 VERNEBESTEMMELSER

1.Landskapet

1.1. Vern mot inngrep i landskapet.

Området er vernet mot inngrep av enhver art, herunder oppføring av bygninger, andre varige eller midlertidige innretninger, gjerder og anlegg, veibygging, bergverksdrift, vassdragsregulering, graving og påfylling av masse, sprenging og boring, uttak og fjerning av stein, mineraler eller fossiler, hogst, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, bakkeplanering, fremføring av luft- og jordledninger, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, merking av stier, løyper o.l. Oppstillingen er ikke uttømmende.

1.2 Bestemmelsene i pkt. 1.1 er ikke til hinder for:

- a) Vedlikehold av stier, løyper, bruer og merker i henhold til forvaltningsplan.

- b) Vedlikehold av bygninger, reindriftsanlegg, veier og andre innretninger når dette ikke vil medføre endret bruk.

1.3 Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

- a) Ombygging og utvidelse av bygninger som ikke kan medføre endret bruk
- b) Bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt og merking av nye stier i henhold til forvaltningsplan
- c) Ombygging og utvidelse av reingjerder
- d) Fremtidig oppføring av bygninger og anlegg i forbindelse med Forsvarets operative virksomhet som er nødvendig av hensyn til Schengen – avtalen.
- e) oppføring av bygninger og anlegg i forbindelse med reindrift og oppsyn.

2. Plantelivet

2.1 Vern av plantelivet.

Vegetasjon, herunder døde trær og busker, skal vernes mot all skade og ødelegging. Planting, såing og innføring av nye plantearter er forbudt.

2.2 Bestemmelsene i 2.1 er ikke til hinder for:

- a) Bruk av området til beite
- b) Bruk av nedfalt virke og tørre kvister til bål, med unntak av tørrfuruer
- c) Plukking av bær og matsopp
- d) Plukking av vanlige planter til privat bruk
- e) Reindriftens nødvendige uttak av bjørk til brensel og for vedlikehold av lovlige oppsatte reingjerder og annet reindriftsutstyr

2.3 Regulering av beite.

Direktoratet for naturforvaltning kan ved forskrift regulere beiting som kan skade eller ødelegge naturmiljøet. Dette gjelder ikke reinbeite.

3. Dyrelivet

3.1 Vern av dyrelivet.

Dyrelivet, herunder hi, reir, hekke-, og yngleplasser er fredet mot skade og unødvendig forstyrrelse. Utsetting av dyr på land og i vann er forbudt.

3.2 Bestemmelsen i pkt. 3.1 er ikke til hinder for:

- a) jakt etter viltlovens bestemmelser og etter reindriftens regler, med unntak for området som tilsvarer tidligere nasjonalpark.
- b) fiske etter lov om laks- og innlandsfisk og etter reindriftens regler.

3.3 Utlegging av åte.

Utlegging av åte eller fôring av vilt for fotografering er ikke tillatt.

4. Kulturminner

4.1 Kulturminner skal beskyttes mot skade og ødeleggelse. Løse kulturminner skal ikke flyttes eller fjernes.

4.2 Forvaltningsmyndighetene kan gi tillatelse til restaurering og skjøtsel av kulturminner.

5. Ferdsl

5.1 Generelt om ferdsl.

All ferdsl skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

5.2 Organisert bruk.

Bestemmelsene i denne forskrift er ikke til hinder for tradisjonell turvirksomhet til fots i regi av turistforeninger, skoler, barnehager, ideelle lag og foreninger.

Annen organisert ferdsl og ferdslsformer som kan skade naturmiljøet må ha særskilt tillatelse av forvaltningsmyndigheten, jf forvaltningsplan.

5.3 Sykling og bruk av hest.

Sykling og organisert bruk av hest er bare tillatt på traséer som er fastlagt gjennom forvaltningsplan.

5.4 Regulering av ferdsl

Innenfor nærmere avgrensa deler av nasjonalparken kan Direktoratet for naturforvaltning ved forskrift regulere eller forby ferdsl som kan være til skade for naturmiljøet.

5.5 Generelle unntak for ferdsl

Bestemmelsene i punkt 5 er ikke til hinder for nødvendig ferdsl i forbindelse med militær operativ virksomhet, politi-, rednings-, brannvern- og oppsynsoppgaver. Dette gjelder også ferdsl i forbindelse med gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningstiltak som er bestemt av forvaltningsmyndigheten etter § 5.

6. Motorferdsl

6.1 Forbud mot motorferdsl.

Motorferdsl er forbudt på land og vatn, og i lufta under 300 meter.

6.2 Bestemmelsen i punkt. 6.1 er ikke til hinder for:

- a) nødvendig motorisert ferdsl i forbindelse med militær operativ virksomhet, politi-, rednings-, brannvern-, skjøtsel, oppsyn og forvaltningsoppgaver.
- b) bruk av beltekjøretøyer på vinterføre i forbindelse med reindrift

6.3 Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

- a) bruk av motorkjøretøyer på barmark i forbindelse med reindrift
- b) transport av varer inn til hytter på vinterføre
- c) transport av materialer til vedlikehold og byggearbeid på hytter, klopper o.l. på vinterføre
- d) bruk av beltedrevet elgtrekk i forbindelse med uttransport av felt elg i de deler av nasjonalparken hvor jakt er tillatt.

For reindriften legges det opp til en praksis med flerårige tillatelser som del av godkjent reinbeitedistriktsplan i henhold til reindriftsloven slik at næringen kan utøves på tilfredsstillende måte.

7. Forurensning og støy

7.1 Forbud mot forurensning

Forurensning og forsøpling er forbudt. Avfall skal tas med ut av området.

All bruk av kjemiske midler som kan påvirke naturmiljøet er forbudt. Kalking av vatn og på land er forbudt.

7.2 Støy

Bruk av motordrevet modellfly, modellbåt, isbor o.l. er forbudt.

§ 4 GENERELLE DISPENSASJONSBESTEMMELSER

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra bestemmelsene når formålet med fredningen krever det, for vitenskaplige undersøkelser og arbeid av vesentlig samfunnsmessig betydning, eller i andre særlige tilfeller når dette ikke strider mot formålet med vernet.

§ 5 FORVALTNINGSPLAN MV

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndighetene bestemmer, kan iverksette tiltak for å fremme formålet med vernet. Det skal utarbeides en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning, skjøtsel, tilrettelegging, informasjon mv. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Direktoratet for naturforvaltning.

§ 6 FORVALTNINGSMYNDIGHET

Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som er forvaltningsmyndighet for nasjonalparken.

§ 7 RÅDGIVENDE UTVALG

Forvaltningsmyndigheten kan opprette et rådgivende utvalg for forvaltningen av nasjonalparken.

§ 8 IKRAFTTREDELSE

Denne forskrift trer i kraft straks.

**FORSKRIFT OM VERN AV ØVRE PASVIK LANDSKAPSVERNOMRÅDE
MED PLANTELIVSFREDNING/ BÁHČAVEAJI SUODJEMEAHCCI JA
BEAHCEVUOVDDI RÁFÁIDAHTTIN I SØR-VARANGER KOMMUNE,
FINNMARK FYLKE.**

Fastsatt ved kongelig resolusjon av 29. august 2003 med hjemmel i lov av 19. juni 1970 nr 63 §§ 5 og 13, jfr § 6 og §§ 21, 22 og 23. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 AVGRENSNING

Landskapsvernområdet berører følgende gnr/bnr:

-statsgrunn gnr/bnr: 15/1

- festetomter på statsgrunn gnr/bnr/fnr: 15/1/11, 15/1/22, 15/1/23, 15/1/24, 15/1/25, 15/1/26

Samlet areal er på ca. 54,2 km²

Grensene for landskapsvernområdet fremgår av vedlagte kart i målestokk 1:50 000, datert Miljøverndepartementet august 2003.

De nøyaktige grensene for landskapsvernområdet skal oppmerkes i terrenget. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Kartet og verneforskriftene skal oppbevares i Sør-Varanger kommune, hos Fylkesmannen i Finnmark, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet.

§ 2 FORMÅL

Formålet med opprettelsen av Øvre Pasvik landskapsvernområde er å ta vare på et særpreget natur- og kulturlandskap med et rikt plante og dyreliv, sikre variasjonsbredden av naturtyper i regionen og ta vare på landskapsformer og særpregede geologiske forekomster.

Ivaretagelse av naturgrunnet innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne nyttes til reindrift og naturopplevelse.

§ 3 VERNEBESTEMMELSER

1. Landskapet

- 1.1. Området skal vernes mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter.

Med de unntak som følger av forskriften pkt. 1.2 og 1.3 er det forbud mot oppføring av bygninger, anlegg eller andre faste innretninger, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, uttak og fjerning av

stein, mineraler eller fossiler, bergverksdrift, neddemming av nye områder, nydyrking, endring av treslagssammensetning, hensetting av campingvogner og bobiler for overnatting. Opplistingen er ikke uttømmende.

Fylkesmannen avgjør i tvilstilfeller om et tiltak kan endre landskapets art eller karakter vesentlig.

1.2. Bestemmelsene i 1.1 er ikke til hinder for:

- a) Vedlikehold av eksisterende bygninger og anlegg, herunder opparbeidede bilveier med tilhørende parkeringsplasser
- b) Etablering av ny mellomriksvei, forutsatt at dette blir besluttet av nasjonale myndigheter etter forutgående konsekvensutredning
- c) Drift og vedlikehold av eksisterende kraftledning.
- d) Nødvendig istandsetting av kraftledning ved akutt utfall.
- e) Oppgradering/fornyelse av kraftledningen for heving av spenningsnivå og øking av linjetverrsnitt når dette ikke forutsetter vesentlige fysiske endringer i strid med verneformålet.

1.3 Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til:

- a) Oppføring av bygninger, gjerder og anlegg i forbindelse med reindrift
- b) Ombygging og utvidelse av eksisterende hytter og oppføring av uthus i tilknytning til disse
- c) Oppføring av bygninger og anlegg i forbindelse med Forsvarets militære operative virksomhet
- d) Tilrettelegging av vinterveier i forbindelse med skogsdrift
- e) Opparbeiding av nye turstier og anlegg for friluftsliv
- f) Oppgradering/fornyelse av kraftledning som ikke faller inn under pkt. 1.2
- g) Framføring av nye kraftlinjer, kabler eller telelinjer.
- h) Oppgradering/fornyelse av eksisterende damanlegg med tilhørende hjelpeanlegg

2. Plantelivet

2.1 Plantelivet skal beskyttes mot skade og ødeleggelse. Sibirgran og tørrfuruer er fredet mot all skade og ødelegging. Innføring av nye plantearter er forbudt.

2.2 Beite er tillatt. Direktoratet for naturforvaltning kan ved forskrift regulere eller forby beite som skader landskapets art eller karakter. Dette gjelder ikke reinbeite.

2.3 Hogst kan skje i henhold til gjeldende vernskogbestemmelser. All hogst skal på forhånd være godkjent av de lokale skogmyndighetene og forvaltningsmyndigheten. Hogst og transport i forbindelse med hogst skal som hovedregel skje på frossen mark. I områder med tørr skogbunn kan hogst skje uavhengig av frostforholdene, dersom det kan skje uten at skogbunnen påføres skader.

3. Dyrelivet

3.1 Nye dyrearter må ikke innføres.

3.2 Jakt er tillatt etter viltlovens bestemmelser.

3.3 Fiske er tillatt etter laks- og innlandsfisklovens bestemmelser.

4. Ferdsel

4.1 All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

4.2 Bestemmelsene i denne forskrift er ikke til hinder for tradisjonell turvirksomhet til fots i regi av turistforeninger, skoler, barnehager, ideelle lag og foreninger.

Annen organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må ha særskilt tillatelse av forvaltningsmyndigheten, jf forvaltningsplan.

4.3 Organisert bruk av hest er bare tillatt på veier eller traséer som er fastlagt gjennom forvaltningsplan.

4.4 Innenfor nærmere avgrensede deler av landskapsvernområdet kan Direktoratet for naturforvaltning ved forskrift regulere eller forby ferdsel som kan være til skade for naturmiljøet.

4.5 Vernebestemmelsene er ikke til hinder for nødvendig ferdsel i forbindelse med militær operativ virksomhet, politi-, rednings-, brannvern- og oppsynoppgaver. Dette gjelder også ferdsel i forbindelse med gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningstiltak som er bestemt av forvaltningsmyndigheten etter § 5.

5. Motorferdsel

5.1 Motorisert ferdsel i forbindelse med nødvendig grenseoppsyn skal som en hovedregel skje langs faste traséer som er godkjent av forvaltningsmyndigheten.

6. Forurensning

Forurensning og forsøpling er forbudt. Avfall skal tas med ut av området. All bruk av kjemiske midler som kan påvirke naturmiljøet er forbudt.

Det er ikke tillatt å bruke motor på modellfly, modellbåt og lignende.

§ 4 GENERELLE DISPENSASJONSBESTEMMELSER

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra bestemmelsene når formålet med fredningen krever det, for vitenskapelige undersøkelser og arbeid av vesentlig samfunnsmessig betydning, eller i andre særlige tilfeller når dette ikke strider mot formålet med vernet.

§ 5 FORVALTNINGSPLAN

Forvaltningsmyndigheten kan gjennomføre skjøtselstiltak for å fremme formålet med vernet. Det skal utarbeides en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning, skjøtsel, tilrettelegging, informasjon mv. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Direktoratet for naturforvaltning.

§ 6 FORVALTNINGSMYNDIGHET

Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som er forvaltningsmyndighet for landskapsvernområdet.

§ 7 RÅDGIVENDE UTVALG

Det kan opprettes et rådgivende utvalg for forvaltning av landskapsvernområdet.

§ 8 IKRAFTTREDELSE

Denne forskrift trer i kraft straks.